

Abstract

The people of Colombia suffer from a deep spiral of internal conflicts and unstable social conditions. The aim of this study is to highlight inequality in Colombia by applying Charles Tilly's theory of durable inequality through categorical pairs.

A qualitative method is applied in order to gain deeper insight to inequality in Colombia. The essay examines the phenomenon by completing a content analysis. The breakdown is limited to four study categories: gender, crime, health and social stratification. Categorical inequality is further analysed through Tilly's four mechanisms: exploitation, adaptation, emulation and opportunity hoarding. A coding scheme is used in order to heighten the reliability and validity. Code entities (study categories) are examined through specific code variables. The method is further improved by reinterpretation of the content and analysis of Tilly's mechanisms.

Results confirm the serious condition of internal conflicts in Colombia. Social stratification has a wide-reaching effect. Furthermore, the results show that the internal conflicts create a multiplication effect with adverse consequences for Colombia's society further destabilising the country's condition.

Minority groups such as internally displaced or indigenous Indian tribes are treated unfairly. Elites including the state benefit from the power which they hold. The less fortunate and minority groups are those who are most vulnerable. Women are subject to violence and excluded for reasons varying from a wide range of areas including the job market. The opportunity for good circumstances and well being in addition to fundamental medical treatment are not available for the general society. Furthermore, difficult living circumstances both social and environmental further complicate the circumstances. Moreover, results show inadequate measures what concerns to the implementation of human rights.

Sharp contrasts are observed between categorical pairs such as poor and rich, men and women, criminal and non-criminal, and well-being and illness. A relative pattern between Tilly's four mechanisms can also be recognized and made possible through local knowledge and the script of the people.

One of the main conclusions is that local authorities are called upon to advance measures in order to minimise the current exploitation. In particular it is important that these measures are applied vigorously whilst there is also a great need to work with awareness raising strategies in Colombia.

Abstrakt

Colombia har en lång historia av väpnade konflikter och instabila sociala relationer. Uppsatsens syfte är att belysa hur ojämnlighet i Colombia ur Charles Tillys teori om kategoriell ojämnlighet. En begränsning görs till att undersöka ojämnlighet utifrån fyra studiekategorier: kön, brottslighet, hälsa och social differentiering. Den kategoriella ojämnligheten analyseras genom Tillys fyra orsaksmekanismer: exploatering, anpassning, efterlikning och möjlighetsansamling.

En kvalitativ metod tillämpas för att fördjupa förståelsen av ojämnlighet. Genom en innehållsanalys undersöks hur den kategoriella ojämnligheten uttrycks i Colombia. Ett kodningsschema appliceras för att höja realibiliteten samt validitet ur vilka kodningenheter (studiekategorier) tolkas utifrån kodningsvariabler. Metoden stärks ytterligare av en tydlig kodningsinstruktion som ger utrymme för omtolkning av resultaten och analys av Tillys fyra orsaksmekanismer.

Resultaten bekräftar den allvariga interna konflikten i Colombia och åskådliggör olika grupper svåra livssituation i samhället. Den sociala stratifieringen har utbredd konsekvens för den colombianska befolkningen. Resultaten pekar vidare på att den interna konflikten bidrar till en multiplikationseffekt vilket missgynnar befolkningen och bidrar till ytterligare destabilisering av Colombia.

Minoritetsgrupper som till exempel internflyktingar och den urhemskas indianbefolkningen missgynnas. Elitgrupper, därtill staten, drar nytta av den makt de besitter på orättmätlig bekostnad av befolkningen. Fattiga och mindre sociala grupper drabbas värst. Kvinnor utsätts för grovt våld och stängs ut av samhället på en rad olika arenor bland annat arbetsmarknad och våld. Tillgång till goda omständigheter och välbefinnande samt fundamentala läkarresurser finns inte tillgängliga till den allmänna befolkningen samtidigt som svåra levnadsförhållanden både sociala och miljöomständigheter försvårar situationen. Vidare visar resultatet bristande åtgärder vad gäller appliceringen av mänskliga rättigheter.

Skarpa skillnader mellan kategoriella par såsom fattiga och rika, män och kvinnor, brotliga och icke-brottsliga samt välmående och icke-välmående urskiljs. Ett relativt mönster kan observeras genom Tillys fyra orsaksmekanismer. Det blir möjligt genom den lokala kunskapen och skript av den colombianska befolkningen.

De framgår tydligt att statliga myndigheter bör inrätta fler åtgärder för att minska den exploatering som finns i samhället och att dessa rättsregler måste implementeras med allvar samtidigt som det finns ett stort utrymme för att arbeta med en ökad medvetenhet i samhället.

Nyckelord:

Ojämlighet
Kategoriella par
Exploatering
Efterlikning
Möjlighetsnasamling
Anpassning
Kön
Brottslighet
Hälsa
Social stratifiering

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Problemområdet	6
1.1	Syfte.....	6
2	Disposition	7
3	Bakgrund.....	7
3.1	Basfakta om Colombia	7
3.2	Inkomstfördelningen	7
3.3	Historisk tillbakablick	8
3.4	Den interna väpnade konflikten	10
3.5	Utvecklingen av den väpnade konflikten	11
3.6	Internflyktingar	12
4	Studiekategorier.....	12
4.1	Social differentiering	13
4.2	Hälsa	13
4.3	Brottslighet.....	15
4.4	Kön	16
5	Teoretisk referensram	16
5.1	Beständig ojämnlighet.....	16
5.1.1	Kategorier och kategoriella par.....	16
5.1.2	Kategoriella processer och hierarkiska byggstenar.....	17
5.1.3	Inre och yttre kategorier.....	19
5.1.4	Kategoriell ojämnlighet.....	21
5.2	Orsaksmekanismer	21
5.2.1	Exploatering.....	21
5.2.2	Möjlighetsansamling.....	22
5.2.3	Efterlikning.....	22
5.2.4	Anpassning.....	22
5.3	Skript och lokal kunskap	23
5.4	Teorival.....	24
6	Metod.....	24
6.1	Metodologiska utgångspunkter	25
6.1.1	Hermeneutik.....	25
6.1.2	Kvalitativ ansats.....	25
6.2	Motivering till metodval	25
6.2.1	Innehållsanalys.....	26
6.3	Kodning av den empiriska studien	26
6.3.1	Kodningsschema.....	26
6.3.2	Kodningsenheter.....	26
6.3.3	Kodningsinstruktioner.....	28
6.4	Urvalsmetoden	29
6.4.1	Källmaterial.....	29
6.5	Metoddiskussion	30
6.5.1	Validitet.....	30
6.5.2	Reliabilitet.....	31
7	Resultat.....	31
7.1	Social differentiering.....	31
7.1.1	Fackföreningar.....	32
7.1.2	Indianbefolkningen.....	35
7.1.3	Internflyktingar	36

7.2	Brottslighet.....	40
7.3	Hälsa.....	42
7.4	Kön.....	43
8	Analys.....	45
8.1	Utvärdering utifrån Tillys teori om kategoriell ojämnlighet.....	45
8.1.1	Överblick av orsaksmekanisier i Colombia.....	46
8.1.2	Kategoriella par och hierakiska byggstenar ur uppsatsens studiekategorier.....	47
8.1.2.1	Kön.....	47
8.1.2.2	Hälsa.....	50
8.1.2.3	Brottslighet.....	52
8.1.2.4	Social Stratifiering.....	54
8.1.3	Skript, lokal kunskap och upprätthållandet av Colombias ojämnlighet genom anpassning.....	59
8.1.4	Beständig Ojämnlighet och orsaksmekanismer bidragande till reproduction – reproductionsorsaker.....	61
8.1.4.1	Exploatering genom möjlighetsansamling, efterlikning och anpassning....	61
8.1.5	Medborgare/Stat.....	64
9	Diskussion.....	64
10	Litteratur- och källhänvisningar.....	66
10.1	Litteratur.....	66
10.2	Elektroniska källor.....	66

FÖRKORTNINGAR

AUC	Autodefensas Unidas de Colombia
CODHES	Consultoría para los Derechos Humanos y el Desplazamiento
COLCIENCIAS	Depto Administrativo de Ciencia, Tecnología e Innovación
CUT	Central Unitaria de Trabajadores de Colombia
ELN	Ejercito de liberacion nacional
FARC	Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia
FN	Förenta Nationerna
ONIC	Organización Nacional Indígena de Colombia
SAC	Syndikalisterna
SIDA	Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete
UNICEF	The United Nations Children's Fund
UNHCR	The UN Refugee Agency
USO	Union Sindical Obrera
WHO	World Health Organisation

1 Problemområdet

Colombia har en lång historia av interna konflikter. Detta är ett allvarigt hinder för landets utveckling. Problemen ligger i den ojämna fördelningen av politisk och ekonomisk makt, svaga rättsliga inrättningar, en växande fattigdom, ojämn jordfördelning, brott mot mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt, samt narkotikahandeln. En återkommande faktor i Colombias svårigheter är därför ojämlikhet (SIDA, 2008).

Colombia som nation hotas således av dessa interna konflikter. Det innebär att integration och solidaritet inom nationen har svårt att komma till stånd. I Colombia har relationen mellan medborgare och stat varit konfliktfylld. Detta har bidragit till motstånd och sociala rörelser. Därutöver menar SIDA att inkomstindelningen omfattande. Enligt siffror från Human Development Report 2006 lever cirka 7 % av Colombias befolkning i extrem fattigdom, vilket innebär 3 miljoner av 45 miljoner invånare och att dessa individer måste överleva på mindre än 10 kronor per dag. Ojämlikheten är stor jämfört med de rikaste 10 % av landets medborgare, som har tillgång till sjukvård, bra utbildning, bostäder men också framtidsmöjligheter och en relativ säkerhet. Skillnaden mellan vissa delar av landsbygden jämfört med bostadsområden är så stora att dessa landsbygdsområden har en utvecklingsnivå som är lägre än flera afrikanska länder (SIDA, 2008).

I dag pågår en ständig kamp vad för Colombias medborgare vad gäller ojämlikheten i samhället för Colombias medborgare. De långvariga interna konflikterna har resulterat i att Colombia har ett högt antal internflyktingar. Detta medför en viktig utmaning för Colombias regering. Ett flertal individer har ingenstans att ta vägen, inget hem, inget arbete, ingen tillgång till utbildning och dessutom svårigheter att försörja sig i allmänhet (Amnesty, 2008).

Ojämnlighet finns i olika former, men kan framförallt observeras i olika kategorier som kön, hälsa, brottslighet samt den sociala differentieringen (Giddens, 2003). I Colombia är detta tydligt genom till exempel motsättningar mellan fattiga och rika, internflyktingar och hemstadga, lågutbildade och högutbildade, gerillagrupper och statliga/politiska verksamheter. I denna uppsats läggs fokus på kategorierna kön, hälsa, brottslighet och social differentiering.

1.1 Syfte

Uppsatsens övergripande syfte är att med utgångspunkt i tankemodellen kategoriella par, så som den framställs av historikern och sociologen Charles Tilly, fördjupa förståelsen för hur ojämlikhet kommer till uttryck i det colombianska samhället. Studien söker svar på följande frågor:

- Hur uttrycks den kategoriella ojämlikheten i Colombia?
- Vilka mekanismer och processer bidrar till att vidmakthålla och reproducera ojämlikheten i det colombianska samhället?

2 Disposition

Uppsatsen inleds med en kort tillbakablick av Colombias historik. Grunläggande fakta och ett sammandrag av nationens historia presenteras i detta avsnitt. Därtill följer även en förklaring av den interna väpnade konflikten. Sociala kategorier lyfts fram för att fastställa referensramen och studera dessa fenomen utifrån Charles Tillys teori om kategoriell ojämnlighet. I metodavsnittet presenteras den kvalitativa processen för att studera de sociala kategorierna och kategoriell ojämnlighet. Därefter följer resultaten där olika samhällsgruppers presenteras i relation till sociala kategorier. I nästa avsnitt redovisas analysen där resultaten undersöks utifrån Tillys fyra ojämnlighetsmekanismer. Avslutningsvis presenteras en diskussion av uppsatsen.

3 Bakgrund

För att illustrera hur långt tillbaka Colombia präglats av interna konflikter, samt fördjupa förståelsen av varför Colombia idag befinner sig i en situation av osäker utveckling redogörs landets bakgrund. Den består av olika avsnitt under basfakta, inkomstfördelning, en historisk tillbakablick. Vidare redogörs interna väpnade konflikter och utvecklingen av den interna konflikten. För att ge en inblick till den nutida situationen i dagens Colombia följer också uppkomsten av republiken Colombia, utvecklingen av liberala och konservativa partier. Sist redogörs ett kort stycke om interflyktingar vilket representerar en av de största utsatta sociala grupperna i samhället.

3.1 Basfakta om Colombia

Colombia har en av de största populationerna i Latinamerika med den tredje största befolkningen efter Brasilien och Mexico. Colombias invånare beräknas vara cirka 43 miljoner människor på en yta av 1,3 miljoner kvadratkilometer, vilket är ungefär två gånger större än Sverige. Landet har rika naturresurser och består av kakaoproduktion, jordbruksland, vatten, energi som olja, naturgas och kol. Även mineraler som nickel, smaragder och guld. Dessa naturresurser tillsammans med den makroekonomiska hanteringen och en ganska stabil politik trots våldet, har lagt grunden till en positiv ekonomisk och social utveckling under de senaste 30 åren. Ändå har Colombia under de senaste åren varit med om den värsta ekonomiska krisen i modern tid. När fattigdomen minskat i andra Latinamerikanska länder har den ökat med 10 % på tre år i Colombia och 33 miljoner av 43 miljoner invånare lever i fattigdom med en inkomst på mindre än 2 US dollar per dag. Av dessa lever 9 % i extrem fattigdom med mindre än 1 US dollar per dag (SIDA, 2008).

3.2 Inkomstfördelningen

I Colombia är inkomsten ojämn. De 33 miljoner invånare som lever i fattigdom har inte samma tillgång till utbildning av bättre kvalitet, hälsovård, bostäder, framtidsmöjligheter och en relativ säkerhet. Ojämnligheten mellan stad och landsbygg är stor, enligt SIDA har några delar av Colombia en utvecklingsnivå som är lägre än flera afrikanska länder (SIDA, 2008).

3.3 Historisk tillbakablick

Colombia har en lång odemokratisk historia. Landet var en av de första i Latinamerika länderna som införde ett demokratiskt styre. Men Colombia har även en av de mest långvariga militära konflikter, vilket förklarar det paradoxala Colombia (Palmecenter.se, 2003).

Colombia deklarerades självständigt år 1810 dock inte erkänd självständigt förrän 1819. Santafé de Bogotá och andra colombianska kommuners spanska kolonialguvernörer avsattes 1810. Den kreolska elitbefolkningen i Santafé de Bogotá drev kampen om självständighet genom att använda befolkningsmassor från det lägre samhällsskiktet för att stödja sin rörelse. När den lägre samhällsklassen, som redan föraktades av den colombianska överklassen gick med i självständighetsrörelsen fick den anti-spanska turbulensen i Colombia en ny infallsvinkel och den colombianska självständigheten var långt ifrån klar (Skidmore, Smith 2005).

Självständigheten i New Grenada, idag känd som Bogotá, blev början till en strid benämnd *la patria boda* (The Foolish Fatherland) som varade mellan åren 1810 och 1816. Istället för att leda motoffensiva gärningar med den spanska makten koncentrerade sig eliten på interna konflikter, vilket ledde till att Colombias provinser inte tillät Santafé bilda en central regering. Dessutom påverkade självständighetskampen vid närliggande områden många regioner negativt. Colombia var ett av de drabbade områdena. Detta styrdes framförallt av Simon Bolívars trupper från Venezuela. De blev besegrade av de spanska trupperna, vilket ledde till att Bolívar tog över striden om New Granada. Colombia kunde inte undvika följderna av Bolívars gärningar och det spanska kungaväldet återtog sin plats. Detta ledde i sin tur till en förstärkning av upprorsmännens vilja av ett självständigt Colombia. Med militära insatser från England kunde Bolívar fortsätta självständighetskampen. De spanska kolonialmakterna lämnade därefter sina poster och Bolívar blev känd som *the Liberator* eller befriare (Skidmore, Smith, 2005).

Samtidigt som den kreolska eliten fortsatte som den suveräna makten ledde självständighetskampen till en påtaglig social förändring i New Granada. Militär exploatering gjorde det möjligt för sociala rörelser att flytta sig uppåt samtidigt som många afrocolombianska slavar fick sin frihet i utbyte av lojalitet gentemot arbete. Den lägre samhällsbefolkningen visade sig vara både en politisk tillgång och ett potentiellt upphov till fara (Skidmore & Smith, 2005).

För att kämpa som en förenad makt mot Spanien och för att komma till rätta med bristerna i *la patria boda* ledde Bolívar en rörelse som bestod av dagens Venezuela och Colombia tillsammans. Denna benämndes Republiken av Colombia. Ecuador tillkom år 1822 och dessa förenade stater som fick namnet Gran Colombia (Greater Colombia) skiljer sig från det Colombia som finns idag. Republiken stod inför två uppgifter, att undvika hot från spanska allianser och att lägga grunden för en ny statsform.

Under den tid Bolívar ledde militära insatser hade vice president Francisco de Paula Santander uppgiften att lösa den nationella politiken. I samma veva formade kreolska ledare i norra Peru en självständig stat och erbjöd Bolívar att forma konstitutionen. Smickrad över erbjudandet föreslog Bolívar en tät utövande maktrull. Han menade att en president skulle sitta hela sitt liv vid posten och dessutom utse efterträdare genom att välja vicepresident. *The Liberator* som Bolívar kallades, hade, enligt Sidmore och Smith, i det här läget en överdriven självbild och tyckte att konstitutionen var en idealisk lösning för hela Spanskamerika. Han försökte omedelbart införa den på Gran Colombia men Colombias dåvarande konstitution kunde inte legalt ändras förrän 1831 (Skidmore & Smith, 2005).

År 1826 inleddes en separatiströrelse av generalen José Antonio Páez i Venezuela. Bolívar stod då inför Gran Colombias fall och försökte säkra adoptering av hans konstitution genom att använda militära hjälpstrategier. Santander och hans anhängare framförde invändningar mot Bolívars konstitution då de såg det som en monarki i republikens namn. Dessa faktorer och Bolívars försoningsattityd mot Páez ledde till att Santander och Bolívars relation bröts. Detta ledde till att krisen ytterligare fördjupades och gav upphov till två grupper, pro-centralister som anhängare av *the Liberator* och pro-federalister bekymrade över Bolívars auktoritära tendenser. Bolívars anhängare konspirerade att forma en militär diktatur men vid 1830 försämrades Bolívars hälsa och han dog i slutet av samma år (Skidmore & Smith, 2005).

Colombia återupptog sina strävanden mot en liberal republik under 1830-talet. Santander återsattes som president då ytterligare en annan konstitutionell konvention förskrev försoning i landet. Till skillnad från andra Spanskamerikanska länder kunde Colombia dra fördel av demobiliseringen av armén och trupperna från Venezuela. Detta betydde att militären vägde mindre i politiken än i länder som Mexico, Peru, och Venezuela. Politiken var nu på väg in i ett nytt skede, vilket delvis också la grunden för partipolitiska strider och utvecklingen av gerillagrupper (Skidmore & Smith, 2005).

Utvecklingen av liberala och konservativa partier utvecklades efter Bolívar och Gran Colombias nedfall. Dessa har styrt landets utveckling sedan 1830-talet till idag. Utvecklingen av dessa partier består dels i Bolívars och Santanas konflikt som senare formade liberala och konservativa partier men också ett inrikespolitiskt krig där liberalerna splittrades innan dessa två grupper tog en tydlig form. Det konservativa partiet formades inte förrän 1848 och de Santanariska pro-federalisterna återuppstod som liberaler (Skidmore & Smith, 2005).

En tydlig skillnad mellan dessa partier växte fram. Liberaler tyckte att kyrkan var allt för stark och hämmade ekonomisk tillväxt och allmän folkupplysning medan konservativa såg kyrkan som en nödvändig grund för den sociala ordningen. En ytterligare skiljaktighet var maktfördelning mellan centralmakt och delstater istället för en centralmakt. Den colombianska politiken präglades därför av en tydlig partipolitisk konflikt. Tillståndet mellan partierna ledde till frekventa uppbåd av våldsamhet, interna strider och militär hänvisades till presidentstyret. Detta resulterade i ett ständigt skifte mellan partierna istället för en koalition vilket innebar en kronisk instabilitet för landet (Skidmore & Smith, 2005).

I slutet av 1840-talet när liberalerna var i styre började relationen mellan liberaler och konservativa att mjukas upp. En institutionell transformation hade påbörjats. Liberaler och konservativa hade kommit överens om vissa politiska frågor som till exempel expansionen av utrikeshandeln och att den centrala maktstyrningen skulle minskas samtidigt som olika provinser skulle få mer ansvar. Ändå var de fortfarande oeniga i andra ärenden, till exempel frågor som gällde kyrkan och de interna konflikterna fortsatte (Skidmore & Smith, 2005).

År 1852 upptog radikala liberaler tjänstgörande i kongressen en avkristnad ny konstitution som innebar en åtskillnad mellan kyrkan och staten. Civila giftermål och skilsmässa tilläts, dödsstraffet avskaffades, en minskning av militären samt ett direktval av provinsguvernörer istället för att de tillsattes av presidenten är exempel på förändringar. José Maria Obando som då ledde liberalerna tyckte inte om denna utveckling och störtade sin egen regering 1854 vilket ledde till ytterligare en intern strid (Skidmore & Smith, 2005)

Det konservativa partiet vann valet 1856, däremot kvarstod två initiativ från liberalerna, förminskningen av den nationella armén och maktspridningen av den centrala regeringen till provinser. Den federalistiska konstitutionen överlevde. Efter ytterligare ett civilt krig i landet (1859-1863) övertog liberalerna politiken under 1860 och 70-talet (Skidmore & Smith, 2005).

Växlandet mellan liberaler och konservativa tog en annan form i slutet av 1870-talet då liberalerna gav Rafael Núñez sitt stöd. Núñez var en framgångsrik diplomat som varnade för att Colombia stod antingen stod inför grundläggande reformation eller Colombias upplösning. Efter två år i styret mellan 1880 och 1882 fick han posten igen år 1884 men nu med det konservativa partiets intresse. Han kunde nu behålla tjänsten tills sin död 1894. Núñez införde ett program för politikens nyfödelse vilket innebar en centralistisk konstitution och katolicism som en central del av den sociala integrationen. Han såg den katolska religionen som ett instrument att förena befolkningen och avvisade tidigare liberala ideologier och ytterligare en ny konstitution skrevs som varande mellan 1886 till 1991. Under 1890-talet befann sig Colombia i en lågkonjunktur och den konservativa populariteten avtog. Liberaler gjorde uppror vilket i sin tur ledde till Colombias interna strid känd som *War of the Thousand Days* och varande i tre år (Skidmore & Smith, 2005).

3.4 Den interna väpnade konflikten

Colombia har en av de mest långvariga militära konflikter i världen. Demokrati, mänskliga rättigheter, fred och konflikthantering är centrala frågor som berör alla människor i landet, även i de mycket glesbyggda områdena. Motsättningar och svårigheter i dagens Colombia kan spåras tillbaka till inbördeskriget mellan 1948 och 1957. Konflikterna kan spåras till liberala och konservativa krafter. Till följd av bristen på demokrati bildades i slutet av 1960-talet flera gerillagrupper. Den växande narkotikaindustrin och starkare gerillagrupper gav upphov till en högermilis, det vill säga de så kallade paramilitära grupperna som idag finns på grund av de väpnade folkuppbåden.

Paramilitära grupper har utvecklats till en egen armé och bestående av tusentals betalda soldater. En av de största paramilitära grupperna är Autodefensas Unidas de Colombia, AUC och en av de största gerillagrupperna är Fuerzas Armadas Revolucionarias De Colombia, FARC.

Gerillagrupper har tillsammans med andra grupper tagit kontroll över stora delar av Colombia. Utvecklingen har bland annat möjliggjorts genom samverkan med narkotikaindustrin vilket beskrivits som finansiering av ett varaktigt krig. En annan stor gerillagrupp är Ejercito de liberación Nacional, ELN. Den interna väpnadskonflikten hänger samman med Colombias utveckling. Det är just denna utveckling som har medfört att mängder av individer inte har haft något annat val än att fly (Palmecenter.se, 2008).

Dessa gerillagrupper presenteras vidare i senare avsnitt för ytterligare förståelse av dagens interna väpnade konflikt i Colombia.

3.5 Utvecklingen av den väpnade konflikten

Colombia har en lång historisk bakgrund präglad av politiskt våld och inbördeskrig Latinamerika. Det har beskrivits som paradoxalt i och med att Colombia är en demokratisk stat (Palmecenter.se, 2008). Regeringens frånvaro har varit en avgörande förutsättning för Colombias interna väpnade konflikt. Staten har huvudsakligen representerat elitens intressen och armén har saknat resurser för att bekämpa samhällsfientliga grupper, vilka ofta för aktiviteter i svårtillgängliga platser som till exempel bergstrakter.

År 2002 beräknas polisen fortfarande sakna närvaro i 200 kommuner. Det är en femtedel av landets kommuner. Illegala väpnade grupperna tros ha cirka 40 % kontroll av Colombias territorium. Från och med att president Pastrana tillträdde har antalet soldater tredubblats. Det finns 128 000 soldater i strid varav 55 000 är professionella. (SIDA, 2008).

Mordet på den populära ledaren för liberaler, Jorge Eliécer Gaitán, 1948 blev den avgörande händelsen under 1900-talet. Vidare förstärktes konflikterna mellan de politiska grupperna. En period av våldsamma konflikter benämnd *La Violencia* (1948-1956) följde mellan liberala och konservativa krafter. 200 000 människor beräknas ha förlorat livet.

Det gav politiken en ny maktfördelning med en kontroversiell utveckling och uteslutning av alternativa politiska grupper vilket istället gav upphov till dagens existerande gerillagrupper. Ejercito de liberación Nacional, ELN uppstod 1964 och Fuerzas Armadas Revolucionarias De Colombia, FARC 1965. ELN började med en grupp kubanskinspirerade studenter och präster som kämpade för sin tro på befrielse. Idag består ELN gruppen enbart av 3500 -5000 medlemmar jämfört med FARC som har över 15.000 medlemmar och 10 000 i reservtrupper. FARC inrättades av Manuel Marulanda och har sitt ursprung i en bondegerilla med liberala anknytningar. Båda grupperna finansieras genom nedrivande aktiviteter. ELN finansieras huvudsakligen av kidnappningar och utpressning och har haft ett större intresse i att driva sabotage mot oljesektorn, som de anser kan identifieras med utländska intressen. FARC driver på samma sätt sin verksamhet genom kidnappningar och utpressning, men också genom drogförhandlingar (SIDA, 2008).

AUC utgörs av paramilitära grupper som ursprungligen bildades av jordägare för att skydda deras intressen. Det är den illegala väpnade gruppen som tros vuxit snabbast och beräknas ha en verksamhet med cirka 10 000 medlemmar. Den försörjer sig mer och mer på narkotikahandeln och bedriver allt mer sin egen politik. Det finns dessutom uppgifter från FN: s högkommissaries kontor att de bedriver verksamheter tillsammans med lokala enheter av polismakten. År 2001 var AUC orsaken till de flesta massaker och internflyktingsproblematiken (SIDA, 2008).

3.6 Internflyktingar

Det finns över 3 miljoner internflyktingar i Colombia. Det är det näst största antalet internflyktingar i världen efter Sudan. Under tiden 2004 till 2005 ökade antalet internflyktingar med över 17 % , vilket innebär att under år 2005 flydde ungefär 1000 personer om dagen. Enligt Amnesty kommer de flesta internflyktingar från landsbygden. Flera har involverat sig i fackliga, politiska eller människorättsorganisationer. På grund av detta menar Amnesty att de förföljs av den colombianska staten. Internflyktingar tvingas lämna sina hem och har oftast inget annat val än att fly till större städer som Cartagena, Medellín, Cali och Bogotá. I dessa städer väntar fattigdom, arbetslöshet, prostitution och kriminalitet. I många fall vänder sig internflyktingar till droger och alkohol för att fly från undan från dessa problem. För de internflyktingar som fortsätter sina verksamheter pågår fortsätter förföljelsen av paramilitära grupper som ofta samarbetar med den colombianska armén. Amnesty påpekar att detta innebär att det finns många internflyktingar inom städerna, men enligt colombiansk lag klassificeras inte dessa som flyktingar. Som internflykting har en individ rätt till ett bidrag från staten, men det är inte många som är medvetna om detta i och med att staten inte går ut med den här informationen. Därför är det få internflyktingar som har tillgång till det statliga bidraget (Amnesty, 2008).

4 Studiekategorier

Eftersom att uppsatsens syfte är att söka svar på hur kategoriell ojämnlighet uttrycks i Colombia och vilka mekanismer som bidrar till att vidmakthålla och reproducera denna ojämnlighet har fyra områden valts för att studera studiefenomenet. De är social differentiering, hälsa, brottslighet och kön. Åtskillnaden kan förstås som studiekategorier genom vilka ojämnligheten i Colombia studeras och diskuteras som studiekategorier vid samtliga moment i uppsatsen. Motivering till val av studiekategorierna presenteras nedan.

Kön är en allvarlig grund för social stratifikation i flera samhällen och anses vara en viktig kategori att undersöka vad gäller kategoriell ojämnlighet. Den andra studiekategorin brottslighet är intressant att undersöka främst för att det har en stark anknytning till beväpnade grupper men dessutom avvikelser och den interna väpnade konflikten i sin helhet. Därutöver har brottslighet framförallt en nära relation till makt och klasstillhörighet. Hälsa är ett tecken på hur väl ett samhälle fungerar eller mår medan den sociala differentieringen är central för att undersöka ojämnlighet genom existerande samhällsklasser. Genom analys av inre kategorier utifrån dessa yttre kategorier ämnas en djupare förståelse av ojämnligheten i Colombia utifrån det kategoriella paret stat/medborgare.

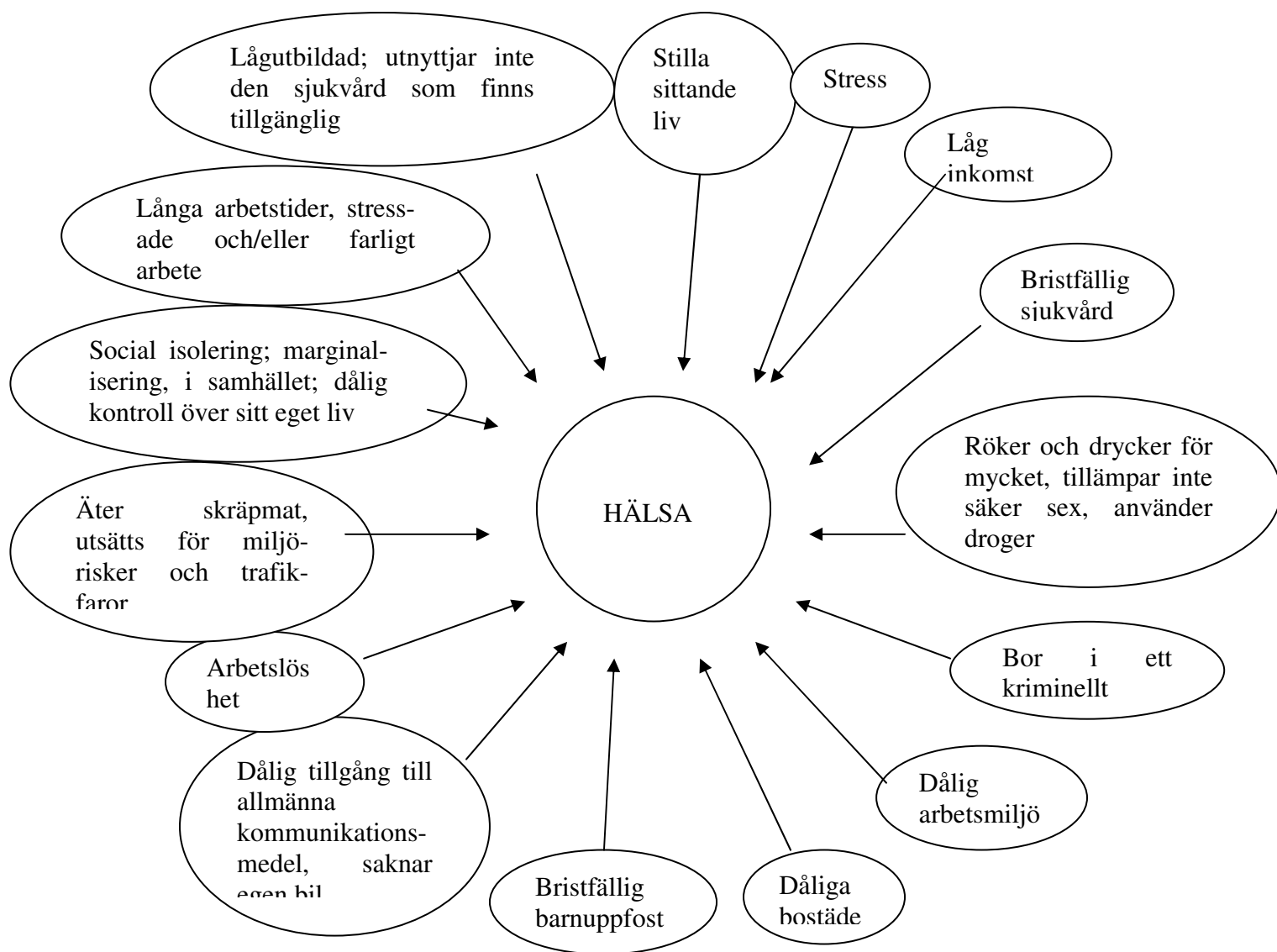
4.1 Social differentiering

Den sociala differentieringen uttrycks framförallt i olika klassystem. Det är en strukturell ojämnlighet mellan olika grupper av människor och innebär en social stratifikation. Giddens definierar klass som ”en storskalig indelning av människor som delar ekonomiska villkor”. Han anser att detta starkt begränsar den livsstil en individ kan välja. De huvudsakliga faktorerna till klasskillnader är ägandet av kapital och yrkesposition. Underklass representerar den delen av samhället som befinner sig längst ned i klasssystemet. Människorna som lever i underklassen har oftast sämre jobb, dåliga arbetsvillkor och lägre levnadsstandard till skillnad från överklassen som representeras av eliten och befinner sig högst upp i klasssystemet. Internflyktingar kan med stöd av detta resonemang placeras i underklassen.

Klasskillnaderna är centrala för ekonomiska orättvisor. Orättvisor mellan den fattiga och rika har ökat och klasstillhörigheten är en viktig del av människors liv då det påverkar en rad olika slags orättvisor som till exempel lönenivå, hälsa, brottslighet och kön (Giddens, 2003).

4.2 Hälsa

Hälsa påverkas bland annat av samhällsklass och kön. Hälsa styrs också av regionala faktorer som skiljer sig åt i olika geografiska områden. Detta förekommer genom till exempel storstad och glesbygd, nord och syd; till exempel i Europa, Sverige och Italien där klimat skiljer sig ifrån varandra året runt. Sådana faktorer som klimat, miljöföroreningar, vatten, bostäder och arbetslöshet skiljer sig i olika geografiska områden. Dessa faktorer påverkar tillsammans hälsan med en rad andra omständigheter vilka illustreras i figuren nedan:

Figur 1: Kulturell och materiell påverkan när det gäller hälsa (Giddens, 2003:150, Browne, 1998).

Svaga sociala och ekonomiska omständigheter bidrar till ogynnsamma förhållanden. Exempelvis kan stress och dålig näring ge upphov till reducerad fördel av en stabil hälsa. Enligt Giddens menar vissa sociologer att behovet av hälsovård inte alltid stämmer överens med de resurser som finns tillgängliga. Enligt honom innebär lagen om behov av tillgång på vård, att de som är i större nödvändighet av sjukvård oftast bor i områden med sämre resurser (Giddens, 2003).

4.3 Brottslighet

Detta fenomen är starkt förknippat med avvikelser och berör individer som brottslingar, narkomaner och utslagna, det vill säga de personer som inte passar in i accepterade roller (Giddens, 2003).

Robert Merton anser att flertalet individer ser framgång som ett personligt mål. Hans mål- medel- brist- teori utgår från att framgång ses som en hög värderad norm i samhället. Dock menar han inte att alla medlemmar i samhället har samma möjlighet att uppnå framgång via lagliga metoder. Möjligheterna för individer i den lägre samhällsklassen är begränsade för att uppnå välfärd, status och makt genom utbildning och yrke, jämfört med individer i överklassen. Därför uppstår en klyfta mellan människor vad gäller att uppnå framgång. Att nå framgång på laglig väg är, enligt Merton, svårt att uppnå, då mål och medel saknas. Det innebär att det uppstår en spricka när det gäller målen i ett socialt accepterat avseende. Behov av att hitta andra vägar för att uppnå målen framstår då den kriminella vägen erbjuder därför ett alternativ till att nå dessa mål. Till exempel pengar som inte kan tjänas på lagligt vis kan individer få genom att till exempel sälja droger (Merton, 1957).

Giddens påpekar dock att saker och ting inte alltid är vad de ser ut att vara. Avvikelse har framförallt nära relation till makt och klasstillhörighet i den sociologiska forskningen. Detta exemplifierar Giddens med skillnaden mellan fattiga och rika. I relation till avvikelse är det viktigt att ifrågasätta vems regler det är som ska följas. Däremot betyder inte avvikelse alltid något negativt. Individer med nya idéer betraktas med fientlighet, däremot betyder inte det att idén bör avfärdas. Till exempel de politiska idéerna om individuella rättigheter och jämlikhet uppstod under 1700-talet och fick starkt motstånd. Ändå är det accepterat i många delar av världen idag. Giddens anser vidare att avvikande beteende nödvändigtvis inte betyder social upplösning i ett samhälle. Han exemplifierar med Nederländerna där det finns omfattande rättigheter för individen och avvikande beteende tolereras i samhället med låg brottslighet som följd. Däremot i Latinamerikanska länder där de individuella rättigheterna ofta behandlas med respektlöshet finns det utbredd brottslighet. Förklaringen till skillnaderna i dessa samhällen ligger i hur de individuella rättigheterna behandlas i ett samhälle. Giddens förklarar det så här:

Ett samhälle som är tolerant mot avvikande beteende behöver inte riskera social upplösning. Man kan emellertid nå detta mål endast i de fall då individuella rättigheterna är kopplade till samhällelig rättvisa., det vill säga att orättvisorna inte ska vara allt för stora eller iögonfallande och befolkningen ska överlag kunna leva ett anständigt liv. Om friheten inte balanseras mot jämlikhet och rättvisa, eller om många människor finner sina liv vara tomma på mening, kommer det avvikande beteendet sannolikt att ta destruktiva former (Giddens, 2003:223).

Det är alltså avgörande hur de individuella rättigheterna uppfattas i ett samhälle. Balansen mellan rättvisa och frihet är avgörande för att negativa brottsliga aktiviteter och resultat (Giddens, 2003).

4.4 Kön

Kön är en central faktor vad gäller individers eller grupper olik möjligheter. Det påverkar i hög grad de roller enskild person har i olika institutioner som till exempel familj och statliga verksamheter. Kön genomsyrar alla kategorier vilka diskuterats ovan; social differentiering, hälsa, brottslighet och utbildning. I merparten av dessa kategorier är män många gånger överordnade kvinnor. Det finns inga allmänt kända samhällen där kvinnor förfogar över män fast att kulturer skiljer sig åt i olika samhällen.

Kön skiljer sig åt biologiskt och socialt. Biologiska faktorer bidrar bland annat till olika aggressivitetsnivåer mellan män och kvinnor. Å andra sidan är kön ett starkt skapat socialt begrepp vilket hänför till olika sociala roller och identiteter av män och kvinnor. Det är kvinnor som har det sociala ansvaret för hem och barn. Denna allmänna uppdelning av arbetssysslor har lett till att män har mer auktoritet än kvinnor vad gäller makt, prestige och rikedom. Trots utveckling och framsteg av skillnader i kön och kvinnors rättigheter ligger genuskillnader fortfarande som grund till sociala orättvisor (Giddens, 2003).

5 Teoretisk referensram

I teoriavsnittet presenteras den teori som har valts för att studera ojämnligheten i Colombia; Charles Tillys teori om beständig ojämnlighet. Teorin tillämpas för att studera hur den kategoriella ojämnligheten kommer till uttryck och vilka mekanismer och procedurer som bidrar till att vidmakthålla och reproducera den.

5.1 Beständig ojämnlighet

Beständig ojämnlighet definieras som ojämnligheter som varar från en social interaktion till en annan och är bestående i ett samhälle över yrkesbanor, livstider och organisationshistorier. Tilly anser att beständig ojämnlighet uppstår på grund att individer som har tillgång till resurser och löser svåra organisationsproblem genom kategoriella differentieringar. Vidare menar han att den beständiga ojämnligheten beror på hur starkt institutionaliserade kategoriella par är. Detta återkommer i redovisningen nedan.

Vidare menar Tilly att människor formar inrättningar genom yrkesbanor, livstider och organisationshistorier. Det vill säga alla sociala interaktioner mellan olika grupper eller kategorier i samhället huruvida det handlar om sjuksystem, immigrantnätverk, lokala samhällen eller kapitalistiska företag (Tilly, 1999).

5.1.1 Kategorier och kategoriella par

Ojämnlighet undersöks genom beständiga faktorer via kategorier av individer eller grupper. Dessa kategorier består av ojämnliga grupper av individer som till exempel svarta och vita, män och kvinnor eller medborgare och icke- medborgare. Dessa kategorier utgör kategoriella par och vidmakthålls via sociala relationer (Tilly, 1999).

För att förklara kategoriella par definieras först kategori. Tilly refererar till Zerubavel (1996) och använder följande formulering vid definitionen av en kategori:

En kategori består av en grupp aktörer som delar en gränslinje genom vilken de skiljs från och förbinds med åtminstone en annan grupp aktörer som tydligt stängs ute genom denna gräns. En kategori förenar aktörer som bedöms vara lika, skiljer ut aktörer som anses vara olika och definierar relationerna mellan de båda grupperna (Tilly, 2000:74).

Enligt Tilly utgörs en kategori av en grupp individer som har något gemensamt. Till exempel vilket kön en person tillhör. Samtidigt förbinds könet med och stängs ut från det andra. Han förklarar detta så här: "Kvinnor, en kategori som utestänger män" (Tilly, 2000:74). De två olika könen, man-kvinna skiljer sig således från varandra samtidigt som de definierar varandra (Tilly, 2000).

Tilly fokuserar på relationer och studerar ojämlikheter utifrån olika kategoriella par som till exempel man och kvinna, svart och vit, legitim och illegitim. Ojämlikheterna uppstår utifrån kategoriella par och består genom det som händer mellan människor och vilka former det tar, samt vilka effekter det får för samhället. Beständig ojämlikhet kan uppstå i organisationer genom alla möjliga förhållanden som till exempel släkterelationer (Tilly, 2000).

Olika sociala sammanslutningar formar en tydlig samling hoppkopplade förbindelser där åtminstone en ställning inom anordningen kan inrätta förbindelser över gränser och sammanföra positioner genom interna band. Ett kategoriellt par består av en betydelsefull gränslinje och åtminstone en anknytning till positioner på vardera sidan om den (Tilly, 2000).

5.1.2 Kategoriella processer och hierarkiska byggstenar

Charles Tilly menar att kategoriella par fungerar utifrån olika mekanismer och beskrivs som organisationella scheman varigenom olika mönster bygger på kategoriella relationer. De förklaras återkommande nätverkskonfigurationer i en organisation eller social ordning via en rad olika situationer vilka omsätts till varierande grad. Fem konfigurationer urskiljs; kedja, hierarki, triad, organisation och kategoriella par.

En kedja består av en eller flera sammansättningar bland olika sociala ordningar, till exempel, identiteter, individer, grupper eller nätverk. En hierarki är lik en kedja men är till skillnad en asymmetrisk konfiguration och innebär därför en asymmetrisk ojämlikhet. Triadkonfigurationen består av tre sammanknutna utgångspunkter via relationer i en social ordning. Utgångspunkterna i en triad (det samma med kategorier) är förbundna via en gemensam nämnare eller ömsesidigt intresse. De skiljs från varandra genom enskilda delare, det vill säga olika relationer till den gemensamma nämnaren.

En organisation eller social ordning formas med utgångspunkt i en gemensam plattform. Underlaget återstår i skilda relationer utspridda över en kollektiv arena där minst en av parterna har rätt till att utveckla relationer utöver den gemensamma plattformen och koppla samman olika arenor. Att överskrida plattformens gräns innebär att interna konfigurationer skapas mellan två olika organisationsplattformar.

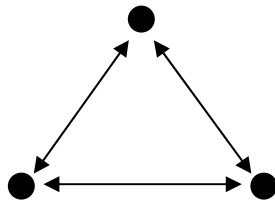
Det kategoriella paret är uppbyggd av sociala avgränsingar där en kategori har en tydlig gränsdragning via en betydande polär relation till det motsatta paret. Tilly menar att en organisation eller social ordning består i ett välutvecklat nätverk av kategoriella par. Nedan illustreras konfigurationsmekanismerna:

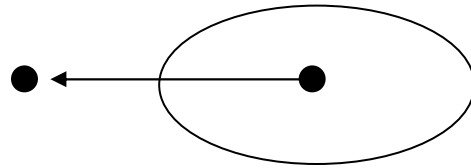
Hierarki

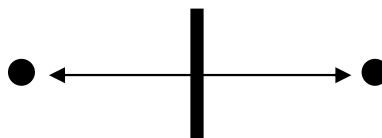
Triad

Organisation

Kategoriellt par

Kategorisering används som ett verktyg för makthavare i kontrollsyrte och uteslutning av underordnade grupper. Likväl menar Tilly att kategorisering är de underordnades verktyg. Genom den här mekanismen kan de ansluta sig till större grupper, med detta en mer krafult social ordning och förhöjd handlingskraft vilket är fallet för till exempel fackföreningsgrupper.

Därtill förklaras även en kategori framkomma utifrån en samling hoppkopplade förbindelser. Tilly uttrycker det så här:

Utanför organisationer som företag, regeringar, partier, och frivilliga föreningar bildas kategorier sällan som resultat av planerad social handling. De mest framträdande undantagen inträffar då politiska entreprenörer har något att vinna på att hävda och gynna existensen av en kategoriell enhet som, om den erkänns, får åtnjuta någon sorts kollektiv fördel. Anspråk på att tala å en förtryckt, oorganiserad och icke-erkänd nations vägnar har denna karaktär, liksom kraven för aktivister inom sociala rörelser att man ska erkänna dem som talesmän för orättvisst missgynnade medlemmar av dessa rörelser. Även dessa fall är starkt beroende av existerande organisationer, eftersom de politiska entreprenörerna typiskt kräver antingen en särskild plats inom en given stat eller erkännande från andra stater av deras suveräna existens som en ny stat (Tilly, 2000: 81).

Beständig ojämlikh sanktioneras bland annat genom stat, religion och kultur. Ett par som återfinns inom staten är exempelvis medborgare och icke-medborgare, som lägger grunden för hur en individ behandlas. Ett kategoriellt par inom kulturen är man och kvinna. I Sverige har män och kvinnor samma rättigheter, däremot säger samhällets praxis något annat och tillåter förekomsten av underordning (Tilly, 2000).

5.1.3 Inre och yttre kategorier

Tilly beskriver både inre och yttre kategorier. Inre kategorier består av konstellationer såsom elev och lärare, sjuksköterska och läkare samt arbetstagare och arbetsgivare. I dessa fall är underordningen accepterad, människor godkänner denna maktstruktur då vissa individer till exempel är högre utbildade. Inre kategorier kommer inifrån och tillhör en organisations inre struktur. Till exempel personalstrukturen, chefer och arbetare eller studenter kontra professorer. Begränsningar mellan olika interna kategorier uttrycks genom olika symboler, uniformer eller emblem. Interna kategorier utgör alltså medlemmar i jämförelse med icke-medlemmar. Till skillnad från inre kategorier grundar de yttre kategorierna sig inte i organisationen utan de kommer från andra håll och är oberoende av de inre kategorierna. Yttre kategorier kommer alltså utifrån, som till exempel kön och etnicitet. Inre och yttre kategorier är alltså inte kategoriella par utan indikerar relation mellan kategoriella par. Det är sammansättningen av de inre och yttre kategorierna som bidrar till den beständiga ojämlikheten. Detta har Tilly uttryckt i form av ett diagram vilket illustreras nedan:

	INGEN YTTRE KATEGORI	YTTRE KATEGORI	
	GRADIENT	IMPORTERAD GRÄNS	
INGEN INRE KATEGORI KATEGORI	LOKAL GRÄNS	FÖRSTÄRKT OJÄMNLIKHET	INRE

Fig. 2: Effekter av närvarande eller frånvarande inre och yttre kategorier (Tilly, 1999 s.77).

Figuren illustrerar uppdelningen av ojämna kategorier över olika avgränsningar. Tilly menar att en stor andel ojämnlighet tillsammans med frånvaro av rationella avgränsningar ofta resulterar i avundsjuka, konkurrens och personliga orättvisskänslor. Dock ger det inte någon grund till kategoriella kollektiva handlingar.

Instabilitet förekommer då initiativ till att lösa problem undviks. Individer i den här situationen står ut med vad de anser kortvariga orättvisor i hopp om långvariga förbättringar eller belöningar dämpar orättvissans implikation.

Den importerade gränsdragningen beskriver ojämnlighet framstå i relation till yttre kategorier. Det är orsaken till förbittring, resistans och kollektiv handling. Utan stark kontroll eller overseende förblir relationen instabil.

Den lokala gränsen är mer stabil än gradient och den importerade gränsdragningen. Den uppstår på grund av ojämnlighet som till skillnad utvecklas genom belöning och ojämnlighet. Ojämnligheten består då i organiserade kategoriella par. Även fast att den här gränsen är mer stabil resulterar det i större utgifter för sociala resurser. Likt byråkrati kan det minska en organisations effektivitet.

En kombination av inre och yttre kategorier skapar lägre kostnader eller resursutgifter och stabilitet som främst hotas av solidaritet. Denna kombination avgränsas till förstärkt ojämnlighet. I och med att stabiliteten kan hotas av solidaritet finns risk för resistens och kollektiv handling inom kategorier. Gradient har tendensen att övergå till den lokala gränsen eller den importerade gränsen medan både de lokala och importerade gränserna oftast övergår till förstärkt ojämnlighet. Tendensen till övergång från en avgränsning till en annan kan också förekomma i den motsatta ordningen i den förgående beskrivningen. Tilly påpekar att det är ytterst sällan det inträffar och att det då oftast beror på att kostnaderna för att upprätthålla differentieringar har stigit markant. När det finns ett överskott av resurser som redan fungerar väl genom gradients eller den lokala gränsen är det enbart vid sällsynta tillfällen de kontrollerar resurserna och infogar externa kategorier (Tilly, 1999).

Kombinering av inre och yttre kategorier förstärker ojämnlighet inom en organisation eller ett nätverk. Tydliga gränsdragningar av inre kategorier främjar exploatering och möjlighetsansamling genom förklaringar, rättfärdiga uttalanden och andra praktiska rutiner just för ojämnliska belöningsutdelningar. Tilly menar att kategoriella par är verksamma inom nätverk, och att det är i dessa nätverk som ojämlikheten aktiveras och enligt Tilly beror de kategoriella ojämlikheten främst på fyra olika orsaksmekanismer vilka redovisas i senare avsnitt (Tilly, 2000).

5.1.4 Kategoriell ojämnlighet

Kategoriell ojämnlighet skapas främst av två orsaksmekanismer som Tilly diskuterar i sin teori. Han förklarar att det är mekanismerna exploatering och möjlighetsansamling som skapar kategoriell ojämnlighet genom att främja införandet av kategoriell ojämnlighet medan efterlikning och anpassning generaliserar influensen av den beständiga ojämlikheten (Tilly, 1999). Totalt redovisar Tilly redovisar fyra olika orsaksmekanismer.

5.2 Orsaksmekanismer

Orsaksmekanismer är fyra olika former genom vilka den beständiga ojämlikheten vidmakthålls och reproduceras. Dessa orsaksmekanismer namnges exploatering, möjlighetsansamling, efterlikning och anpassning. Alla fyra orsaksmekanismer har ett självreproducerande element (Tilly, 1999).

5.2.1 Exploatering

Exploatering är ett fenomen som förekommer när makthavare kontrollerar resurser. Det kan var både negativt och positivt. Oftast förekommer det på så sätt att makthavarna använder det för att främja dem på bästa sätt. Till exempel extraherar de underordande grupper insatser utan att dela med sig av vinsterna eller fördelarna av dessa insatser. Det tillåter också medlemmarna av en överordnad grupp att sprida solidaritetsgenererande fördelar inom deras egen organisation. Det försäkrar kontrollstrukturer och att vinster stannar hos eliten genom succession. Tilly förklarar att den här orsaksmekanismen har en central plats i den marxistiska teorin med Bottomores citat:

Exploitation occurs when one section of the population produces a surplus whose use is controlled by another section. Classes in the Marxist theory exist only in relation to each other and that relation turn upon the form of exploitation occurring in a given mode of production. It is exploitation which gives rise to class conflict. Thus different types of society, the classes within them, and the class conflict which provides the dynamic of any society can all be characterized by the specific way in which exploitation occurs (Tilly, 1999, 87; Bottomore, 1983, 157).

Ovanstående citat visar att när en del av populationen producerar vinster eller resurser vilka kontrolleras av en annan del förekommer exploatering. I den marxistiska teorin existerar klasser bara i relation till produktion där exploatering förekommer. Det är exploatering som ger upphov till klasskillnader. Därför anser Bottomore att olika samhällen, samhällsklasser och konflikter inom samhällen kan förklaras genom den form vilken exploatering förekommer (Tilly, 1999),

Exploatering reproducerar sig själv genom resurskontrollerande eliter, vilket till vissa delar används för att belöna kollaborationer och till andra för reglering av inrättade system. Exploatering genom kategoriella grupper innefattar främst lokala konstruerade variationer genom till exempel kön, etnicitet eller liknande faktorer (Tilly, 1999).

5.2.2 Möjlighetsansamling

Möjlighetsansamling tillåter grupper att lägga upp förråd på så sätt att motstå en överordnad grupp och kämpa för till exempel sina rättigheter. Möjlighetsansamling förekommer därför till skillnad från exploatering av icke-elitens bruk av resurser. Ett tydligt exempel är fackföreningar. Möjlighetsansamling innebär vinst för segregerade grupper genom rekrytering av svagare grupper inom samma nätverk. Det inkluderar överföringen av vinster och andra belöningar till deras barn eller accepterade efterföljare. Möjlighetsansamling består av fyra olika element: ett tydligt nätverk, värdefulla förnyelsebara resurser, föremål till monopol, stöder nätverks aktiviteter och förhöjd av nätverkets modus operandi, avlägsning av resurser från nätverksmedlemmarna och skapandet av trosuppfattningar som tillåter nätverket bevara resurserna (Tilly, 1999).

5.2.3 Efterlikning

Efterlikning förekommer när en organisation tillämpar en existerande modell i sin egen. Det kan vara allt från hierarkiska organisationsmodeller till yrkespositioner. Till exempel reproducerar ofta nya universitet fakulteter som redan existerar i andra universitetsstrukturer. Efterlikning multiplicerar kategoriell ojämnlighet. Efterlikning reducerar kostnader i organisationer men det innebär också and det förvisar en synvillan av hur det ska eller måste vara och därför kan det förstås som en oundviklighet (Tilly, 1999).

5.2.4 Anpassning

Anpassning äger rum när individer inrättar sig eller anpassar sig till olika miljöer och situationer. Orsaksmekanismen anpassning innebär också att det håller ojämnliska system av kategorier på plats. Det sker genom två olika element. Först och främst skapar det procedurer som förenklar den dagliga interaktionen och för det andra bearbetar det sociala relationer kring olika avdelningar eller grupper.

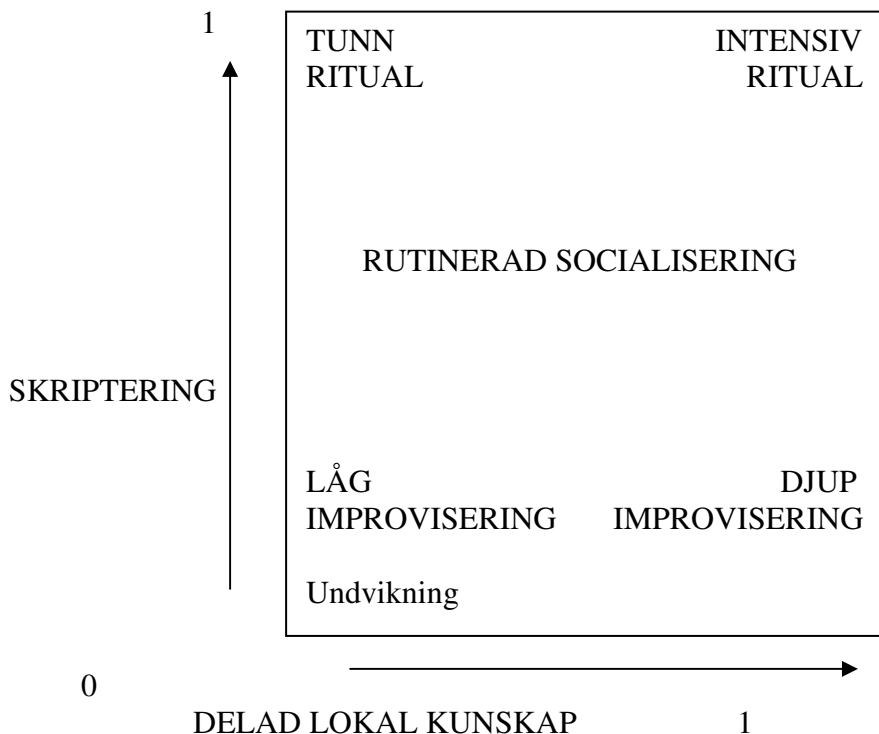
5.3 Skript och lokal kunskap

Skript och lokal kunskap är grundläggande för att förstå Tillys teoretiska resonemang. Det är genom skript och lokal kunskap som människor socialiserar. Skript omfattar dagliga rutiner i form av generella konfigurationer till specifika scheman som används dagligen, till exempel när individer tar ut pengar på en bank. Det innebär alltså vetandet vi har för den funktionella modellen i relation till att utföra en handling. Vi vet att vi ska sätta in bankkortet i uttagsmaskinen, trycka in den personliga koden och specificera summan pengar som ska krediteras från kontot när vi ska ta ut pengar från en bankautomat.

Lokal kunskap betyder den lokala, allmänna kunskapen som förärvas under en längre period. Skript gynnar uniformitet till skillnad från den lokala kunskapen som främjar flexibilitet. Skript påverkar framförallt orsaksmekanismen efterlikning medan den lokala kunskapar främst tar sitt uttryckt i anpassningsmekanismen. Ändå menar Tilly att det är viktigt att förstå att alla orsaksmekanismer fungerar genom en kombination av skript och lokal kunskap. Till exempel fungerar kategoriella par genom konfigurationer som konstruerats av variationer i lokal kunskap i relation till allmänt accepterade differentieringar via kön, etnicitet eller någon annan liknande uppdelning.

Det är genom bearbetning och anpassning av skript som samlas tillfredställande lokal kunskap. Det kan ske genom till exempel scheman, undvikande handlingar, mytologier, skämt och även konspirationer. Anpassning innebär alltså ojämnliska organisatoriska arrangemang i relation till sociala rutiner eller poster så starkt att det medför en utmanande följd att förflytta sig i organisationen (Tilly, 1999).

Alla fyra orsaksmekanismer fungerar genom kombinationer av skripter och lokal kunskap. Genom kategoriella par fungerar exploatering i relation till individernas lokala kunskapskonstruktion. Tilly presenterar ett diagram av skripter och lokal kunskap i sociala nätverk så här:

Fig. 3: Skripering och lokal kunskap i sociala nätverk (Tilly, 1999 s.54)

Enligt Tilly är det med knappt eller liten skripering eller lokal kunskap (vänster hörna längst ned) som individer antingen undviker varandra eller engagerar sig i låga improvisationer. Han exemplifierar med fotgängaren på en packad gata som anpassar sig på så sätt att undvika kollision med andra individer på gatan. I andra fall kan skripering vara intensiv och den lokala kunskapen svag som till exempel när en ledande individ på ceremonier indikerar att andra ska applådera, stå upp, sitta eller lämna. I det här fallet handlar det om svaga nätverk. Ritualer innebär höga transaktionskostnader för sociala resultat. I allmänhet reserveras det för speciella tillfällen.

I de fall där den lokala kunskapen är hög och skripering svag resulterar det i djup improvisation av intensiv socialisering, professionell jazz, fotboll och lekfulla konversationer. Stark lokal kunskap och starka nätverk förstärker varandra. Individer i djup improvisation hittar ofta gemensamma skript att identifiera sig med situationen eller sammanhanget. Till exempel när skript blir del av ett skämt omarbetad via den lokala kunskapen. Den intensiva ritualiseringen (till höger längst upp) betyder att det finns en stor allmän kunskap av stark skripering som grundad i starka rutiner som till exempel bröllop och nollningsrutiner på universitet. Detta betyder att delade identiteter och medlemskap affirmeras genom att stundvis lämna improvisering eller snarare skripering med personlig improvisation i form av stötningar, blinkningar eller miner.

Den rutinerade socialiseringen sker alltså genom en kombination av skripering och lokal kunskap. Genom det sociala livet av företag, affärer, skolor, och samhällen tillämpar människor hela deras liv skriperade rutiner som hälsningar, ursäkter, uttryck för personliga angelägenheter. I och med att skript i sig kan krångla och skapa reaktioner med oväntade konsekvenser använder sig individer av den lokala kunskapen för att reparera dessa sociala interaktioner (Tilly, 1999).

5.4 Teorival

Charles Tilly diskuterar ojämnlighet i sina sociologiska tankegångar kring sociala processer som upprätthåller och bidrar till en beständig ojämnlighet. Tilly fokuserar på organisationslösningar och kollektiva förvärv genom den organisatoriska ordningen. Han för diskussioner kring hur den beständiga ojämnligheten uppstår och upprätthålls i resonemang kring olika historiska händelser. Han diskuterar bland annat apartheiden i Afrika, immigration och den Katolska revolutionen i England. Vidare redovisar Tilly också för specifika mekanismer och konsekvenser i dessa sociala processer. Tilly bidrar med viktig kunskap om och förståelse för beständig ojämnlighet och bedöms därför som relevant för studiens problemområde som är hur ojämnlighet kommer till uttryck i det colombianska samhället genom kategoriella par.

6 Metod

I detta avsnitt presenteras den valda metoden för studien. Det inleds med metodologiska utgångspunkter, därefter motivering till metodval för den empiriska studien. Sedan följer en redovisning av den empiriska studiens urval, genomförande och analys. Slutligen avslutas metodavsnittet med en metoddiskussion där validitet och reliabilitet diskuteras.

6.1 Metodologiska utgångspunkter

Under följande punkt klarläggs studiens undersökningsinriktning med kvalitativ metod, innehållsanalys samt hermeneutik.

6.1.1 Hermeneutik

Hermeneutiken är den forskningsinriktning som studerar tolkning av texter. Syftet är att en giltig och gemensam förståelse av textens menings ska uppnås. I innehållsanalysen har texten en central plats men till skillnad från den öppnare inriktningen diskursanalys är innehållsanalysen mer begränsad. Det som söks vid användandet av innehållsanalys är det Bergström och Boreus kallar det 'manifesta' inslaget i texter och menar med det allt som uttrycks explicit. Samtidigt påpekas att det 'manifesta' också kan användas för att få förståelse för det implicita eller utsagda (Bergström & Boreus, 2008).

6.1.2 Kvalitativ ansats

Vid kvalitativa studier söks en djupare förståelse och en god överblick till förklaring av den företeelse som studien avser undersöka. Därför blir forskarens uppgift att sätta sig in i studiefenomenet och betrakta världen ur dennes perspektiv. På det sättet får forskaren en närhet till studieobjektet (Homle & Solvang, 1997).

6.2 Motivering till metodval

Studiens syfte är att fördjupa förståelsen av hur kategoriell ojämlikhet kommer till uttryck i Colombias samhälle med utgångspunkt från Charles Tillys teori av kategoriella par. För att fördjupa förståelsen har därför en kvalitativ metod utsetts till bästa sätt att öka uppfattningen kring detta fenomen. Enligt Bergström och Boreus (2008) avser den kvalitativa metoden fördjupa förståelsen av ett studiefenomen, vilket innebär att den kvalitativa metoden tillämpas i överensstämmelse med studiens problemprecisering. Det tillåter studiefenomenet, ojämlikhet att studeras inifrån genom att sätta sig i de fyra ojämnlighetsmekanismerna och därmed ett ojämnlighetsperspektiv av Colombia. På det sättet erhålls en närhet till studieobjektet.

För att vidare stärka studien och förståelsen av problempreciseringen har en innehållsanalys valts för att studera texter i relation till Colombia och belysa ojämnlighetssituationen. Artiklarnas innehåll studeras genom ett kodningsschema vilket redovisas i nästa avsnitt. På så vis kan de kategorier som specificerats i problempreciseringen klassificeras. I överensstämmelse med Bergström och Boreus kan artikelinnehållet därför systematiskt beskriva texterna. Kodningsschemat har valts för att söka det Bergström och Boreus kallar de "manifesta" aspekterna i texter och menar med det allt som beskrivs explicit i texterna. De påpekar också att letandet efter det "manifesta" även kan tillämpas för att få förståelse för det implicita (Bergström & Boreus, 2008). Undersökningen kretsar alltså kring texternas innebördsaspekt.

6.2.1 Innehållsanalys

Innehållsanalys innebär att forskaren utifrån texter läser sig in i och fördjupar sig ett studiefenomen. Det används framförallt i analyser vilket tillvägagångssättet består i att kvantifiera. Grundidén består i att kvantifiera någonting i texter utifrån ett specifikt forskningssyfte. Däremot förekommer det också kvalitativa innehållsanalyser vid behov. Skillnaden mellan kvalitativ och kvantitativ innehållsanalys är att den kvalitativa innehållsanalysen oftast innebär undersökning av texter där ingenting räknas. I vissa fall förekommer behovet av tolkningar för mer komplicerade undersökningar där studiefenomenet kan räknas eller mätas (Bergström & Boreus, 2008). Vad gäller den här uppsatsen förekommer en kvalitativ innehållsanalys för att tolka den kategoriella ojämnligheten i Colombia. I enlighet med Bergström och Boreus (2008) undersöks manifesta inslag i texterna för att förstå det inte fullt utsagda. Därtill belyser det allmänna värderingar i samhället som ger ytterligare kunskap vad gäller ojämnligheten av kategoriella par i samhället.

6.3 Kodning av den empiriska studien

Kodning innebär att en företeelse ska kodas in och grupperas. Kodning av olika företeelser förekommer genom att använda ett kodningsschema där kodningsenheter undersöks. Nedan följer redovisning av kodningsschema och kodningsenheter (Bergström & Boreus, 2008).

6.3.1 Kodningsschema

Kodningsschemat är ett systematiskt verktyg för att studera texter. I denna studie studeras artiklar systematiskt för att undersöka ojämnlighet i Colombia. Genom att följa ett kodningsschema kan artiklarna analyseras i relation till kodningsenheter för att sammanställa resultatavsnittet.

Det är viktigt hur en text tolkas, det som uttrycks i texten, inte dess språkliga form. Tolkningen kan fångas genom att använda kodningsinstruktioner (Bergström & Boreus, 2008).

6.3.2 Kodningsenheter

För att studera och fördjupa förståelsen av ojämnligheten av Colombia i relation till ojämnlighetsperspektivet studeras olika kategorier eller kategorier i förhållande till Tillys ojämnlighetsmekanismer. Dessa kategorier motsvarar kodningsenheterna i denna studie. Enligt Bergström och Boreus kan dessa kodningsenheter bland annat vara ord, metaforer eller kategorier (Bergström & Boreus, 2008). Därför är ett utgångsläge kodningen av de sociala kategorier som specificerats i problempreciseringen; kön, hälsa, brottslighet och social differentiering. Genom att koda in hur dessa kategorier möjliggörs chansen att utforska hur ojämnligheten uttrycks i Colombia. Bergström och Boreus (2008) förklarar att de varierande egenskaperna i kodningsenheterna kan illustreras med kodningsvariabler som till exempel i kön kan en av de varierande egenskaperna vara att män har större makt än kvinnor.

Dessa kodningsenheter kodas ytterligare i relation till orsaksmekanismerna för att undersöka frågan av hur olika orsaksmekanismer bidrar till att vidmakthålla och reproducera ojämnligheten i Colombia. Dessa kategorier studeras i förhållande till de kategoriella paren som anges nedan. Medan kodningsvariablerna främst kommer åt det manifesta i texten kommer kodningsfrågorna åt det implicita. Här presenteras kodningsvariablerna som används i undersökningen där kodningsenheterna har kategoriserats:

Kön

Brist på respekt för kvinnor

Kvinnor utsetts för övergrepp

Låg grad av manlig solidaritet gentemot kvinnor

Hälsa

Dåliga omständigheter bidrar till försämrad hälsa

Underklassen har begränsad tillgång till sjukvård

Låg grad av maktgruppers solidaritet gentemot underordnade grupper vad beträffar hälsovådliga omständigheter

Brottslighet

Individer vänder sig till brottslighet när de upplever att de orättvisst behandlade

Beväpnade grupper är vanligt förekommande

Utsatta medborgare känner en låg grad av solidaritet gentemot staten och avviker från normen

Social differentiering

Fattiga utsetts för en daglig kamp att överleva

Fattiga exploateras deras resurser

Elitgrupper har en låg grad av solidaritet mot underordande grupper

Första steget i kodningsschemat är att läsa texten. Efter att artikeln har lästs tolkas och uppfattas texten. För att fördjupa kunskapen om kategorierna i texten observeras förekomsten av dessa hypoteser grupperade i de olika kategorierna. Genom att undersöka om dessa hypoteser kan tolkas i artiklarna kan en underökning av dessa kategorier utföras. För att fortsätta med undersökningen i förhållande till de mekanismer som bidrar till Colombias ojämnlighet används ytterligare kodningsinstruktioner genom kodningsfrågor i förhållande till studiekategorierna.

6.3.3 Kodningsinstruktioner

Instruktioner för hur kodningen ska genomföras beskriver hur bedömningar ska göras i tvetsamma fall. Kodningsinstruktioner delas upp i kodningsvariabler och/eller frågor för att komma åt olika fenomen i texten. Denna uppdelning tillåter forskaren att undersöka de varierande egenskaperna i kodningsenheterna (Bergström & Boreus, 2008). För att komma åt artiklarnas innebörd i förhållande till mekanismer som bidrar till ojämnlighet ställs frågor i relation till de fyra orsaksmekanismerna. Dessa kodningsfrågor ställs i förhållandet till studiens kodningsenheter vilka är lika med de sociala kategorierna; kön, hälsa, brottslighet och social differentiering. Den empiriska studien genomförs enligt dessa steg:

- 1) Läsning av artikel
- 2) Reflektion av artikelinnehåll (vad uttrycker och handlar artikeln om?)
- 3) Tolkning av artikel genom att observera förekomsten av kodningsvariabler och öka förståelsen av texten genom att svara på kodningsfrågor.
- 4) Sammanställning av Resultat I
- 5) Omläsning av samma artikel 2 veckor senare.
- 6) Samma kodningsvariabler och kodningsfrågor undersöks igen
- 7) Resultatet sammanställs en gång till, Resultat II, oberoende av de första resultatet
- 8) Jämförelse av Resultat I och Resultat II
- 9) Sammanställning av skillnader i resultatjämförelse
- 10) Kritisk tolkning av alla resultat (i vilken kontext har texten tolkats, är det en neutral tolkning?)
- 11) Omtolkning i behov
- 12) Sammanställning av omtolkning i behov
- 13) Slutgiltig sammanställning av resultatavsnittet.
- 14) Analysen genomförs genom att undersöka resultatet gentemot kodningsfrågorna och teoriavsnittet men genom att fråga "hur" istället för "vad".
- 15) Sammanställning av analysavsnittet.

Kodningsfrågorna ställs i direkt relation till Tillys orsaksmekanismer för att på så sätt komma åt olika inslag av dessa mekanismer i artiklarna. Dessa resultat analyseras sedan genom att fråga "hur" dessa resultat kan ha förekomma i verkligheten. Kodningsfrågorna anges i förhållande till de fyra orsaksmekanismerna nedan:

Exploatering

- 1) Vem främjar det eller vilken grupp är det som vidmakthåller resurserna?
- 2) Är det positivt eller negativt, delas insatserna upp mellan olika kategoriella par?
- 3) Har makthavarna extraherat underordnades kraft?
- 4) Försäkras det kontrollstrukturer och sprider solidaritet i den överordande gruppen?

Möjlighetsansamling

- 5) Är det icke-elitens kontroll av förnyelsebara resurser?

- 6) Kämpar en grupp för sina rättigheter eller är det en grupp som kämpar för att motstå överordnade grupper?
- 7) Säkras vinster till accepterade grupper?
- 8) Förekommer det ett tydligt nätverk och skapandet av trosuppfattningar som stärker nätverket?

Efterlikning

- 9) Tillämpas och reproduceras en existerande modell i det nätverk som undersöks?
- 10) Multiplieras den ojämnliska kategorin?
- 11) Reducerar det kostnader i nätverket eller organisationen?
- 12) Upplevs det som en oundviklighet?

Anpassning

- 13) Sker det en ackommoderingsprocess till ett system eller miljö?
- 14) Förekommer bearbetning och inrättning av skript för att samla tillfredställande lokal kunskap?
- 15) Förekommer scheman av handlingar?
- 16) Bidrar det till att hålla ojämnliska kategorier på plats?

”Hur?” läggs till som delfråga två till alla frågeställningar för att studera och fördjupa förståelsen av processen.

6.4 Urvalsmetoden

Urvalet har begränsats till de webb-platser på Internet som redan aktivt samlar information om Colombia. Därför söks databaser från till exempel, UNHCR och Colombia nätverket. Utifrån dessa källor söktes artiklar ytterligare via deras databaser. Orsaken till denna urvalsmetod är för att undvika opålitliga sidor och för att ha en stabil grund där diskursen om varierande sociala kategorier förs men också för att begränsa sökningen till ojämnlighetsspektivet. En mindre begränsad sökning via internet skulle ha inneburit att ett allt för stort antal varierande hemsidor på olika nivåer av den samhälliga debatten i relation till dessa kategorier. En negativ konsekvens är att de det utesluter alla som inte kan göra sig hörda och flera andra artiklar som har väsentlig betydelse för förståelsen av ojämnligheten i Colombia. I detta fall överses det i och med att det är en kandidatuppstas, samt att det är viktigt att ha tillförlitliga källor. Senare undersökningar kan mer djupgående källor.

6.4.1 Källmaterial

I detta avsnitt redovisas källmaterialet vilka består av följande källor:

- *Colombia – Himmel och Helvete* är sammanställd av SAC och finansierad av SIDA. Medverkande individer: Arantza Ginto – SOL, Angelica Harms – SAC, Angel Angulo – CGT, Claes Mård – SAC, Antonio Cebrian – CGT, Per Lindblom – SAC, Magnus Linton – SAC.

En artikel som beskriver den fackliga kampen, samhället och konflikten inom Colombia.

- *Välkommen till Colombia.* En skrift av Colombia peacequest 2007 i vilken ungas erfarenheter i det Colombianska samhället beskrivs. Artikeln består av enskilda intervjuer med ungdomar som delar sin upplevelse av konflikter och engagemang i olika motståndsgupper.
- *”Committe of the elimination of the discrimination of women in Colombia.”* En redogörelse av Martha Lucía Vásquez Zawadsky; president och rådgivande specialist för kvinnors jämnlighet. Redovisning består av kvinnors situation och åtgärden som bör utföras för att förbättra kvinnors förhållanden i Colombia.
- *Displaced and Discarded: III. Internal Displacement in Colombia,* Human Rights Watch 2005. Denna artikel framställer konflikten inom Colombia och skildrar de konsekvenser det medfört för internflyktingar.
- *Rate of new displacement highest in two decades, a profile of the internal displacement situation.* En rapport av IDMC som ger en överblick av internflyktingar i Colombia, Uribes myndighetsstrategier, Colombias konflikt situation och medföljande konsekvenser.

Källmaterialet består av en kombination av artiklar och rapporter. Dessa har valts för att belysa situationen i Colombia. Vidare har källmaterialet valts genom ett selektivt urval där

Källmaterialet består av en kombination av artiklar och rapporter. Dessa har valts för att belysa situationen i Colombia. Artiklarna och rapporterna utgör ett selektivt urval där idella organsiationer upplyser om den svåra situationen i Colombia samtidigt som det belyser hur ojämnlighet består genom olika kategoriella par.

6.5 Metoddiskussion

I metoddiskussionen diskuteras validitet och reliabilitet.

6.5.1 Validitet

I relation till validitet ifrågasätts källmaterialet. Belyser det det samhällsvetenskapliga fenomenet avsett att undersöka? Vid första intryck kan de ovanstående källorna ge uppfattningen att det inte berör ojämnlighet. Vid eftertanke är ojämnlighet ett brett område och förekommer i flera olika situationer. Efter en sällning artiklar och rapporter resulterade källmaterialet i ovanstående material. Bedömningen är att det valda empiriska materialet beskriver den interna konflikten väl i Colombia och ger vidare olika perspektiv av de studiekategorier som studeras. Därför anses materialet vara tillräckligt för att ge en djupare förståelse av hur ojämnlighet består i Colombia.

6.5.2 Reliabilitet

För att stärka reliabiliteten har extra fokus lagts på metoden och genomförandet av analysdelen. En tydlig kodningsprocess har tillämpats för att uppfylla studiens syfte. Dock, förblir tolkningsaspekten en viktig reliabilitetsfråga. I och med att denna undersökning har genomförts av en individ betyder det att reliabiliteten kan påverkas i jämförelse med om andra individer hade tillämpat samma analytiska verktyg. Den noggranna redogörelsen för metoden medför dock att reliabiliteten stärks. För att säkra intersubjektiviteten skulle samma studie kunna utföras av andra individer. Om resultatet överensstämmer med denna studie skulle det betyda en stark intersubjektivitet.

7 Resultat

I detta avsnitt presenteras resultatet av de studiekategorier som undersökts: den sociala differentieringen, brottslighet, hälsa, och kön. Sociala problem visar sig gång på gång återkommande i de samhälleliga kategorier som studeras. Brott mot mänskliga rättigheter och de oavbrutna interna väpnade konflikterna är ett ständigt problem i Colombia (Colombia, himmel och helvete, 1996; Peacequest, 2007).

Den sociala differentieringen är utbredd och flera samhällsgrupper framkommer i presentationen av detta avsnitt. Därefter redovisas resultatet utefter de sociala kategorier. Brottsliga grupper är tätt förknippade med den sociala differentieringen. Med tanke på att det är ett avskilt tema presenteras brottslighet i ett enskilt avsnitt. I den sociala differentieringen framkommer olika grupper vilka presenteras i underrubriker i den här delen av resultatet. Därför är detta avsnitt längre än de andra. På så sätt illustreras hur den sociala differentieringen förekommer inom olika grupper i samhället. Detta är framförallt intressant i och med att den beständiga ojämnligheten, enligt Tilly, överensstämmer med kategoriella par som existerar i olika samhällsgrupper och dessutom möjliggör olika samhällsklasser vilket också är centralt i Tillys resonemang för ojämnlighet.

Nedan presenteras texten utifrån de kodningsenheter som redogjorts för under metodkapitlet.

7.1 Social differentiering

I resultatet framgår att Colombias befolkning befinner sig i en spiral av svåra situationer, kontroll och stratifiering. Detta bidrar ständigt till en social differentiering. I Colombias samhälle kan den strukturella ojämnligheten bland annat skildras mellan de mest fattiga, internflyktingar, arbetare och fackföreningsaktiva medlemmar, indianbefolkningen, beväpnade grupper, och elitbefolkningen. Dessa grupper begränsas genom den livsstil som de kan välja, samt ägandet av kapital och yrkesposition samtidigt som olika klassgrupper har skilda förmåner (Colombia, himmel och helvete, 1996; Peacequest, 2007; HRW, 2005; WHO, 2007; SIDA, 2007).

Den sociala differentieringen är mångfacetterad och illustreras genom olika former. Den kan bland annat urskiljas genom diskriminering, förtryck, vapenkontroll, tvångsorder, utbildning, hälsotillgång, nyliberalism och politik. I ett fall gäller det en ung kvinna som kämpar för strukturell ojämnlighet. Hon har nyligen involverat sig i jämlikhetsfrågor vid universitet och berättar att engagerade kvinnor får betala ett högt pris för engagemang. De blir anklagade för uppror och terrorism. Själv var hon fängslad innan hon tvingades fly till Bogota. Vapen är ett medel genom vilket den sociala differentieringen sker samtidigt som det framgår att hon trycks ned av högre krafter i den sociala hierarkin. En annan grupp, en ungdomsorganisation, kämpar för vapenvägran och berättar med dessa ord:

Colombias grundlag erkänner vapenvägran som en rättighet, men samtidigt finns det en lag som säger att alla måste göra militärtjänst i krigstider. Vi tycker att det är en rättighet att inte behöva döda någon, inte bära vapen och inte delta i ett krig man inte stödjer, Diego (Peacequest 2007:7).

Diego diskuterar den individuella rättigheten att inte behöva bära vapen men förklarar att det här inte respekteras i flera fall i och med att det är ett krav att gå med i militären under krigstider. Vidare menar han att individer inte ska tvingas till våld om de inte stödjer ett krig. Att militären använder sin makt för att utnyttja ung arbetskraft demonstrerar ytterligare bevis på strukturell ojämnlighet.

Peacequest förklarar att militären när som helst kan stanna en individ på gatan och kontrollera om de har gjort militärtjänst genom att kräva värnpliktskort. Om en individ inte har kortet med sig ger militären order att följa med till militärbasen direkt där de utsätts för olagliga tvångsorder. Diego förklarar att detta ska ske genom en skriftlig begäran och att alla ska bli informerade om sina rättigheter (Peacequest 2007:10).

7.1.1 Fackföreningar

Colombias fackföreningar kämpar för rättvisa och jämlika förhållanden. Det existerar ett stort antal fackföreningar. Enskilda redovisas i detta avsnitt bland andra fackföreningen för Colombias nationella postverk, Adpostal, USO, vilket representerar oljearbetarnas fackförening, blomsterindustrins fackförening; Sintrafloramericas och CUT, den centrala förenade fackföreningen för arbetare i Colombia, bananarbetarna nämns också (Colombia, himmel och helvete, 1996).

Den sociala differentieringen uttrycks bland annat genom kampen mot nyliberalism. Vidare framkommer att staten använder nyliberalism som ett led i att framställa staten som demokratisk. Nyliberalism för Adpostal beskrivs som en av organisationens fiender. Flera arbetare har avskedats sedan staten har godkänt bildandet av konkurrerande privatföretag. Detta uttrycks så här:

Kampen mot nyliberalismen har inte enbart politiska motiv. På Sintrapostal, det statliga postverkets fackförening, betraktas nyliberalismen främst som ett hot mot de egna arbetstillfällena (Colombia, himmel och helvete 1996:17).

Citatet ovan klargör att nyliberalism upplevs som ett hot. Ett annat citat visar att det är de privata företagen som utnyttjar sina arbetare som mest och uttrycks nedan:

Ett av resultatet är att Avianca, som ägs av en av Colombias mäktigaste industrikoncerner, tagit över all flygpost. De privata företagen exploaterar alltid sina arbetare mer än företagen i den offentliga sektorn (Colombia, himmel och helvete 1996:17).

Ovanstående citat illustrerar att nyliberalism försvårar arbetstillfällena i Colombia. Det framkommer att att Adpostal har 4000 anställda jämfört med privata konkurrenter som har det femdubbla. Liknande resultat framkommer när det gäller Colombias oljeindustri, som främst tagits över och domineras av utländska företag. Den största delen av oljetillgångarna utvinns av transnationella storföretag som till exempel *Exon*, *Texas* och *British Petroleum*. En mindre del av oljetillgången sköts av Ecopetrol, Colombias statliga oljeäggande företag. Den fackliga kampen har varit långvarig och priset högt. Sedan 1988 framgår det att hundra av medlemmarna har mördats.

Staten har kritiserats för att skänka bort oljan till de utländska företagen av vänstern. Resultatet visar bland annat att gerillarörelsen ELN brukar spränga oljeledning för att försöka tvinga fram en nationalisering av oljetillgångarna. Däremot har de nyliberala politikerna en annan uppfattning. Ecopetrol en ineffektiv organisation och som så snabbt som möjligt borde sälja ut till de utländska företagsjättarna. Delar av Ecopetrol har redan såldts, en del är transport och försäljningsbolaget *Terpel*. Motstånd till denna kritik ges av José Joaquin Quiñones på USO. Han menar att detta är felaktig och förklarar detta så här:

Det är vansinnigt att Colombia idag exporterar råolja och importerar bensen. Visst skulle bensen bli lite billigare om vi valde att enbart importera. Det går inte att konkurrera med transnationella företag som använder sig av lågavlönad arbetskraft i till exempel Asien. Men det måste vara bättre för landet att behålla kontrollen över oljetillgångarna som också ger tusentals arbetstillfällen än att skänka bort hela klabbet till utländska bolag. Ecopetrol är minst lika effektivt som de utländska jättarna. Vad som gör våra inhemska produkter dyrare är att Ecopetrol tvingas betala skatter, till exempel vägskafter, som de utländska bolagen är undantagna från (Colombia, himmel och helvete 1996:20).

Den här uppfattningen illustrerar en ologisk systematik och ironi genom vilket nyliberalism fungerar för Colombia. Även i fackföreningen för oljearbetarna i området Barrancabermeja anses nyliberalism, precis som adpostal, vara en fiende. Detta uttrycks så här:

Vår kamp idag gäller främst att bekämpa nyliberalismen och privatiseringarna, säger Hernando Hernandez. Om staten säljer Ecopetrol är det också slut med USO, vilket säkert skulle vara skönt för staten. Utanför USOs kontorsbyggnad i stadens centrum finns alltid beväpnade vakter utplacerade. Inuti byggnaden fullkomligen sjuder det av aktivitet. Telefoner ringer och människor springer ut och in. Bilderna på väggarna vittnar om det politiska förtrycket i Barrancabermeja. De många porträtten på mördade USO-medlemmar utgör ett slags de politiska ordens "hall of fame". Här återfinns bland många andra Hernán Vera, José Joaquin Vergara och den förre vice ordföranden Hamet Consuegra (Colombia, himmel och helvete 1996:21).

Citat ger förståelse för att den nyliberala politiken är en bekvämlighet för staten och att detta förtrycker folket i området. USO: s ordförande, Hernando Hernandez fortsätter med att förklara hur orättvist behandlade de har varit även om de har lyckats skaffa bra förmåner för sjukvård, utbildning och pensioner. Bortsett från den låga lönen har militären stormat byggnaden. Det finns fortfarande kulhål i vägen som vittnar detta. En kvinnlig arbetare blev våldtagen medan andra fängslades under falskt anklagade av samarbete med gerillagrupper.

En fackförening som inte har påverkats lika starkt av utländska köpare är den som faller under blomsterindustrin. Arbetare inom blomsterindustrin delar inte åsikten att utländska företag är värre än lokala. Sintrafloramericas är idag den enda seriösa fackföreningen i Bogotás blomsterindustri. I Colombia är det möjligt att besöka alla arbetsplatser, till och med fängelser och militärförläggningar. I blomsterindustrin är dock arbetstillstånden så hemska att ingen släpps in på planteringarna förklarar Sintrafloramericas ordförande Inés Alarcon. De är stängda för all insyn.

Den colombianska blomsterindustrin startade under 1960-talet, det vill säga under samma period som fattiga och bönder tvingades inta land och flera gerillarörelser bildades. I den colombianska blomsterindustrin finns både utländska och lokala ägare. Från början var nästan alla blomsterföretag utländska men så småningom började colombianer köpa in sig. I dag ägs 60 % av blomsterodlingarna ägs idag av colombianer. Vad det gäller exploatering är fackföreningsföreträdare överens om att de inhemska ägarna är värre exploatörer än de utländska. Inés Alarcon, berättar så här: *"En tunna bekämpningsmedel är värd mer än en människa för företaget"* (Colombia, himmel och helvete, 1996:18).

Det framgår att förtrycket är så allvarligt att det är nästintill omöjligt att organisera arbetarna i blomstersektorn, något som beskrivs av Inés Alarcon i en intervju:

Vår dröm är att kunna skapa en nationell sammanslutning av fackföreningar på alla stora blomsterföretag. Vi har försökt få en organisering till stånd på de flesta av företagen häromkring. Men det är alltid någon som skvallrar. Och då sparkas alla inblandade direkt (Colombia, himmel och helvete 1996:19).

Citatet åtskådliggör hur svårt och invecklat det är att göra motstånd och att det är näst intill omöjligt. Visst hjälper de varandra berättar ordförandet men fortsätter med att förklara att i praktiken måste man kämpa för sig själv:

För närvarande får vi inget stöd från de stora och starka fackföreningarna i CUTs jordbruksfederation. Inte heller från utlandet får vi någon hjälp. Jag minns att det var en tysk facklig representant här en gång. Han lovade att hjälpa oss. Inför en strejk åkte jag in till Bogotá för att skicka ett brev till tyskarna, där vi bad om stöd. Vi fick inte ens svar. Då hade bussbiljetten och portot kostat mig lika mycket som mat för mina barn i en vecka. Eftersom vi inte har några resurser har vi helt enkelt inte möjlighet att upprätthålla några kontakter med andra fackföreningar (Colombia, himmel och helvete 1996:19).

Detta citat uttrycker vilka stora uppoffringar de är beredda att göra för att kämpa mot dessa konsekvenser. Andra dåliga arbetstillstånd framgår i resultatet. Sintrafloramericas sekreterare Aycardo Caro berättar:

En dag beordrades en kvinna att lyfta en tung blomsterlåda. Hon vägrade med förklaringen att hennes leder, efter 23 års arbete på företaget, var utslitna. Hon fick sparken med omedelbar verkan”. ”Förra året blev en elektriker ihjälbränd. Floramerica hade tidigare vägrat att köpa skyddshandskar av gummi, med motiveringen att de var för dyra (Colombia, himmel och helvete, 1996:19).

I detta citat belyses att arbetarnas vältillstånd eller säkerhet inte prioriteras. Valet av en facklig minister i regeringen visar sig dels ha en uppfattning präglad av skepticism. Presidenten valde att placera CUT:s förra ordförande Orlando Obregón som arbetsmarknadsminister. Flera fack på vänstern, som till exempel USO menar att det är förräderi medan de moderata facken anser att det är positivt med någon från den fackliga rörelsen att vara med i regeringen. Utifrån den opinion som uttrycks i artikeln skadar det dock CUT: s anseende (Colombia, himmel och helvete, 1996:11).

Bananarbetarna är ett annat exempel. Eftersom bananindustrin har varit i kris i årtal har löningen blivit eftersatta. Kommunarbetare, Valter förklarar att i vissa fall har arbetsgivare även låtit bli att betala tillbaka skulder till sina arbetare.

7.1.2 Indianbefolkningen

Indianbefolkningen i Colombia är en folkgrupp som drabbas hårt. De är bosatta i områden som har stor betydelse för olika intressenter. I en artikel formuleras det så här:

Colombias indianer lever på het mark. Här finns enorma tillgångar: olja, kol, uran, guld, smaragder, nickel och järn. Nationella och multinationella företag kan omöjligt avhålla sig från dessa rikedomar, begäret att exploatera måste absolut tillfredsställa”(Colombia, himmel och helvete, 1996:22).

Meningen tydligtgör att rikedomar är viktigare än exploateringens konsekvenser. Ordförande Abadio Green Stocel, i Colombias nationella indianorganisation, ONIC, är bekymrad över oljan och medföljande konsekvenser. Han förklarar att indianerna drivs bort och uttrycker sin oro:

Den stora svängningen som under de senaste åren ägt rum i den internationella ekonomin, det vill säga vurmen för nyliberala lösningar, har drabbat oss hårt, säger han. Regeringen har fullständigt tappat kontrollen. De multinationella företagen vill in i våra områden, de vill åt oljan, uranet, kolet, allt! Och regeringen bjuder hela tiden ut dessa tillgångar på den internationella marknaden (Colombia, himmel och helvete, 1996:22).

Just nu är oljan den stora frågan. Abadio Green Stocel menar inte att man ska låta bli att utvinna landets enorma oljetillgångar, bara att de människor som bor i områdena ska kunna bo kvar och ges del av det välstånd som oljeutvinningen ger (Colombia, himmel och helvete, 1996:22).

Se vad som hänt med indianbefolkningen i de områden där man hittat olja. Inga skolor eller sjukhus har byggts, däremot har prostitutionen exploderat och massor av indianer har blivit narkomaner och alkoholister, floderna har förorenats och indiankulturen har dött ut (Colombia, himmel och helvete, 1996 :23).

När de stora företagen sätter upp sina anläggningar skapar de samtidigt en sluten ekonomi kring företaget, de har sina egna affärer, sina egna restauranger och sina egna rekreationscentra. Pengarna som oljearbetarna tjänar går alltså direkt tillbaka in i företaget. Områdets indianbefolkning står helt utanför detta (Colombia, himmel och helvete, 1996:23).

Dessa uppfattningar ger uttryck för att exploateringen ger upphov till en egen ekonomi som utesluter den egna indianbefolkningen med en rad negativa sociala konsekvenser för indianbefolkningen i dessa områden. Oljeintresset på arbetsmarknaden är stor och har en allt för värdefull tillgång för makthavare undvika. I deras nyttjning av oljan trängs indianerna undan och har inget annat val än att bli colombianer. Dessutom framgår att situationen är försvårande på grund av den interna väpnade konflikten mellan olika stridande intressen vare sig det gäller jordägarna som anlitar paramilitära grupper, gerillan som vill se jordreformer eller knarkmaffian som måste skydda sina odlingar. De multinationella företagen står inte heller utanför denna kamp om jorden. Enligt Abadio måste exploateringen ske på ett annat sätt. Han anser att oljeutvinning kan bidra till förbättringen av interna sociala problem om vinsterna satsas på det egna Colombianska samhället. Däremot förklarar han att oljeupptäckterna enbart de löser problemen som finns i USA i och med att alla vinster görs av utländska företag (Colombia, himmel och helvete, 1996).

7.1.3 Internflyktingar

I resultatet framkommer att en stor mängd internflyktingar uppstått i Colombia på grund av omfattande interna väpnade konflikter. FN:s rådgivare för att förhindra folkmord och illdåd, Francis Deng menar att Colombias internflyktingar är en konsekvens av de interna väpnade konflikterna. Det innebär inte bara en militär konflikt inom landet utan betecknar också en direkt krigsstrategi, förklarar Francis Deng. Detta orsakas oftast av att politiska partier anfäller befolkningen. I många fall resulterar det även i massakrer, mord, tortyr och hot (HRW, 12/05/08). En rapport publicerad av Inter-American Commission on Human Rights innan 2002, år 1999 beskriva sakläget så här:

The phenomenon of internal displacement has reached such proportions in Colombia in recent years that [the commission] considers it to be one of the gravest aspects of that country's overall human rights situation (HRW; Colombia, displaced and discarded, 2005:13).

Texten visar att Colombias internflyktingstillstånd är en av landets tydligaste och allvarligaste tecken på landets förhållande till mänskliga rättigheter. I texten framkommer att statliga tjänstemän valt att förklara förflyttningarna med att familjer väljer att flytta på grund av ekonomiska faktorer istället för att diskutera de beväpnade konflikterna.

Denna utveckling har resulterat i att Colombia har den näst största mängden internflyktingar i världen efter Sudan. År 2005 har, enligt den icke-staliga rådgivningsbyrå för Mänskliga Rättigheter och internflyktingar, CODHES, över 150 000 individer tvingats fly sina hem. Denna siffra representerar enbart de första 6 månaderna år 2005 och betyder en ökning av 17 % sedan 2004. Under 3 år mellan 2002 och 2005 räknas internflyktingarna vara över 5 % av Colombias hela befolkning på 43 miljoner människor. År 2002 nådde det beräknade antalet internflyktingar den högsta siffran under de senaste 5 åren. Åtminstone 3 miljoner individer tvingades lämna sina hem och fly. Internflyktingar utsätts för svåra situationer, de är bosattlösa utan hem eller någonstans att ta vägen och inga pengar. Deras levnadsomständigheter är dåliga då de inte lämnas flera alternativ till överlevnad annat än att vända sig till prostitution, droger eller andra negativa former av lösningar (HRW 12/05/08).

President Álvaro Uribe Vélez politiska strategi accepteras inte av de internationella kraven vad det gäller hans nya policy om internflyktingar. Han har fört en politik som innebär att internflyktingar ska återvända till sina hem. Detta har han hårt kritiserats för, då det innebär att han uppmuntrar individer återvända till osäkra områden. Det finns ingen säkerhet, ingen värdighet och ingen som vill uttryckte Jorges Valles från FN: s barn förbund UNICEF. De internationella kraven innebär att återvändning måste vara frivillig och upplevas som värdigt:

Beginning in June 2004, the government has offered housing subsidies to displaced families who return to their home communities. These subsidies are not available to families who choose not to return. The office of the U.N. High Commissioner for Refugees has criticized this approach, saying, "The measure discriminates against those people who are unwilling to return and runs counter to the principle of voluntariness that should be present in returns (HRW; Colombia, displaced and discarded, 2005:26).

Patricia Osprina, koordinator för Profamilias program för internflyktingar anser att flera internflyktingar väljer att återge sig av från ursprungliga hemorter. Efter att ha pratat med en kvinna uttryckte hon sig så här:

I spoke with a woman from Santa Marta who received a letter in 2000 certifying her status as displaced. She told me, 'I returned to my land, and I was there six months before I left again.' There aren't sufficient guarantees for the people to return. . . . They have to leave again out of fear." (HRW; Colombia, displaced and discarded, 2005:27).

Detta betyder att deras originella hemstäder inte längre upplevs som säkra och återvändandet innebär både rädsla och förnyad inskränkning. Flera interflyktingar känner sig osäkra och vill inte återvända till dessa orter:

Many of the displaced families we spoke with expressed serious doubts that they could return to their home communities safely. It's a lie that things have improved, said L.D., uprooted for a second time after the government helped him and his family to relocate to Nariño. Things are worse. They're sending people to their deaths. Return means death. . . . What the government says? It's deceit, a lie, totally false (UNHCR; Colombia, displaced and discarded, 2005:26).

Texten uttrycker risken, faran och avsaknaden av viljan till att återvända. De är rädda att de ska mördas. Detta ger upphov till ytterligare problem med komplikationer som manifesteras genom att de initiala interflyktingarna än en gång blir flyktingar inom sitt eget land.

In Valle del Cauca, for instance, we have heard of twenty-five cases of return to areas that did not offer conditions of security,” said Juan Carlos Monge, an official with the office of the U.N. High Commissioner for Human Rights, in an interview in August 2004. The result of such returns, he said, would be renewed displacement (HRW; Colombia, displaced and discarded, 2005:27).

Med flera instanser av återfall till internflyktingstillstånd i ett område visar resultatet ytterligare ett sociologiskt problem vad gäller internflyktingarnas disposition.

UNCHR rapporterar att en tidig implementering av ett system via ombudsmannens kontor ligger till grund för att informera återvändande internflyktingar om eventuella problem och risker. Dock har systemets effektivitet försumrats av staten:

In 2003, the Government decided that early warnings could no longer be issued directly from the Ombudsman’s Office to the pertinent civilian and military authorities but had to go through a bureaucratic process managed by an inter-institutional government committee, (CIAT). According to the Ombudsman’s Office, this extra layer has drastically diminished the efficiency of the system. Of the 90 proposed early warnings sent to the CIAT in 2004, only 18 were accepted and issued. Some of the Regional Ombudsmen informed the mission that in many cases the system is not used at all because of its perceived lack of effectiveness (HRW; Colombia, displaced and discarded, 2005:27).

Genom detta citat framkommer det att staten har bidragit till vidare komplikationer vad gäller denna process. För att återkomma och tydliggöra resultatet i förhållande till de internationella kraven exemplifieras slutsatserna av en rapport utförd av UNHCR:

UNHCR considers that, in general terms, to date: (1) conditions do not exist to guarantee the effective application of the basic principles of voluntariness, security, and dignity; (2) the rights set forth in internal norms; and (3) the response of the State does not offer real alternatives other than the return of the populace. The return process does not constitute a durable solution because the situations of instability remain (HRW; Colombia, displaced and discarded, 2005:29).

Ovanstående text summerar problematiken i statens återvändningspolitik där de grundläggande faktorerna inte tillfredställs för att politiken ska accepteras av de internationella bedömningarna.

Resultatet visar att den colombianska lagen skiljer sig åt en aning vad gäller uppfattningen om en internflykting. Sett ur ett internationellt betraktelsesätt definieras en internflykting som en individ som har tvingats fly sitt hem, framförallt i de fall när det orsakas av interna beväpnade konflikter, allmänt våld eller förbrytningar mot mänskliga rättigheter och katastrofer oberoende om de orsakats av människor eller om det gäller naturkatastrofer som förekommer inom de nationella gränserna.

Den colombianska lagen 387, som infördes 1977, följer i stort sett den beskrivna riktlinjen ovan förutom att den inte erkänner internflyktingar som resultat av katastrofer varken orsakade av människor eller naturen. I den colombianska lagen definieras internflykting så här:

A displaced person is any person who has been forced to migrate within the national territory, abandoning his place of residence or habitual economic activities, because his life, physical integrity, security, or personal liberties have been abridged or are directly threatened by one of the following factors: internal armed conflict, internal disturbances or tension, generalized violence, massive violations of human rights, infractions of international humanitarian law, or other circumstances resulting from the foregoing factors that can alter or have altered drastically the public order (HRW; Colombia, displaced and discarded, 2005: 29).

Ovanstående tydliggör de faktorer som krävs för att klassifieras som internflykting i Colombia. Definitionen är otydlig, den specificerar inte faktorer utan nämner snarare förhållanden som påverkar den allmänna ordningen. Uttrycket är vagt och kan vara svårt att begränsas i nationell lag. Detta skiljer sig från den internationella lagen. Från det internationella perspektivet betyder det att flera faktorer räknas med.

Annan information som framkommer informerar till vilken utsträckning det påverkar barnen i Colombia. WHO rapporterar om människor som tvingades fly från sina hem den 7 november i Tangui, en colombiansk stad. Enligt rapporten var 143 familjer vilket var lika med 756 individer tvugna att fly från sina hem i Tangui. Av dessa individer var 50 % barn.

Flera anklagas för sammansvärjning:

I had to pay a vacuna [a levy or bribe] to the paracos [paramilitaries]. Then the guerrillas came and saw that I had paid the vacuna, so they came to kill me. I had to pay the paramilitaries, and then I was afraid. It was 3,000 pesos [\$1.20] that I paid. The problem wasn't the money. It was that they [the guerrillas] thought we were collaborating with the paramilitaries. . . . They told me they would kill me.

Those we interviewed were frequently unable or unwilling to identify the groups that made the threats. L.Z., a woman we interviewed in Cazucá, told us that she and her family came to Bogotá in 2001. I came from a farm in the country. My husband and I lived there. He was threatened. There were other deaths, she said. If I didn't go, they would kill me and my husband. Asked who had made the threats, she replied, "They were hooded. I don't know if they were paramilitaries or guerrillas (HRW; Colombia, displaced and discarded, 2005: 16).

Citatet ovan illustrerar hur folket tvingas till att betala pengar och sedan beskylls för att samarbeta med paramilitära grupper och hotas med livet.

De brottsliga grupperna som finns i Colombias samhälle presenteras i särskilt avsnitt nedan som ett eget tema.

7.2 Brottslighet

Den interna väpnade konflikten är en bidragande faktor till Colombias ojämnlighet vare sig det gäller beväpnad militär, gerillagrupper eller folkmiliser. Gerillan är den grupp som framstår mest i media. I texten framkommer att det var under 1960-talet som fattiga och desperata bönder började ockupera mark. De hade sina rötter i den gamla liberala gerillan. Den mest kända av dessa var Marquetalia, som 1964 stormades av militären. Detta lämnade inget annat val till bönderna än att börja en rörlig kamp. Det var under samma tid som den kubanska revolutionen hade bidragit till att många colombianer börjat tro på en revolution även i Colombia. Kommunismen växte allt starkare och i mitten av 1960-talet formades FARC och ELN (Colombia, himmel och helvete, 1996:7). FARC växte fram ur den gamla liberala bondegerillan till skillnad från FARC vilket bildades genom en mer intellektuell och Kubaninspirerad rörelse.

Det finns ingen politisk vänster i Colombia. Här finns en akademisk vänster som några av oss tillhör, en vänster utan organisation och utan politisk ideologi, vi är som en liten isolerad grupp som skriver artiklar och böcker där vi lanserar idéer, men det vi gör är ju att kasta sten på systemet från mycket långt och behagligt avstånd (Colombia, himmel och helvete, 1996:26).

I förhållande till media är FARC de stora förlorarna. Alfredo Molano, sociolog och bland annat rådgivare till FN, anser att allt socialt engagemang politiken har visat har i stort sett resulterat från gerillans krav genom att påpeka det så här:

Om gerillan pratar om bönder, ja då gör regeringen någon liten jordreform, om gerillan pratar om inflationen, ja då stramar man åt inflationen lite, om gerillan pratar om sociala satsningar i sjukvård, utbildning, vägar osv, ja då gör man lite sådant (Colombia, himmel och helvete 1996:26).

Han påpekar således att de stora förändringarna som har genomförts har sin grund i de krav gerillan har ställt. Han exemplifierar med den nya konstitutionen som han menar har genomförts på grund av rädsla för gerillan. Alfredo Molano anser att han inte tror att gerillan kommer att ta makten i Colombia bara att flera sociala reformer har utgått från gerillans existens, han understryker inte deras ideologi men deras existens. Javier som går under påhittat namn är journalist och arbetar åt en av de större tidningarna i Colombia. Dock är det inte bara politikerna och överklassen som kritiseras av Javier utan också de beväpnade grupperna: gerillan, militären, polisen, folkmiliserna själva och los sicarios (yrkesmördarna).

Han förklarar att byråkraterna i Colombia stjälar alla pengarna. Först och främst har de rika colombianerna 16 000 miljoner dollar i europeiska banker. Den tunnelbana som nyligen byggdes i Medellín var budgeterad till 780 miljoner dollar men kostnaderna har redan passerat 2800 miljoner. Alltså mer än 3 gånger så mycket som den ursprungliga kostnaden. Han fastslår att det är regel i Colombia att tvåtredjedelar av samhällsinvesteringar i Colombia hamnar i fickorna av projektansvariga. Javier fortsätter med denna mening: ”Där gick stälarna som skulle ha använts till mjölk åt barnen, till skolorna i kvarteren. Allt! Pengarna finns nu i fickorna på de som redan har! (Colombia, himmel och helvete, 1996:28)”.

Los Sicarios är namnet på Colombias yrkesmördare. Den här gruppen har utvecklats parallellt med frånvaron i samhällsinvesteringar i Medellíns arbetsstadsdelar tillsammans med den enorma TV-reklamens budskap. Dessa budskap handlar om vilka attribut som gör livet lyckligt, en grund för knarkmaffian som under 1980-talet var i behov av dessa yrkesmördare. Efterfrågan på yrkesmördare var stor och en individ erbjöds enorma summor för att utföra mord. Maffian behövde röja många individer ur vägen, främst politiker, poliser och domare. Enligt Javier spårade allt ur:

... myndigheterna bortglömda kvarteren i Medellíns nordöstra delar fann maffian vad den sökte, unga grabbar som ville tjäna snabba pengar. Pojkarna i kvarteren erbjöds ett enkelt sätt att byta ut den färglösa vardagen mot något annat, en kvick väg till livet på TV. Till snabba motorcyklar, dyra tenniskor, snygga brudar och häftiga skinnjackor. Allt spårade ur. Ekvationen gick helt enkelt alltför väl ut. Å ena sidan fattiga killar med taskig skolgång som törstade efter flärd, å den andra en stenrik knarkmaffia som behövde skrupelfria underhuggare mot bra betalning. Det passade som hand i handske (Colombia, himmel och helvete 1996:29).

I slutet av 1980-talet var situationen som värst. Då fanns det speciella organisationer för att kontakta och kontraktera los sicarios. För att en sicario skulle få använda sig av förmedlingen var han tvungen att visa sin kompetens genom att skjuta någon annan, det spelade ingen roll vem det var. Därför blev en stor andel oskyldiga individer beskjutna. Under en period blev utbudet på sicario så stort att priset för mordet på en polis sjunk till 50 tusen pesos vilket är cirka 350 kronor.

Detta resulterade i att de flesta poliserna inte vågade visa sig i flera delar av Medellín. Javier beskriver utvecklingen så här:

... otroliga mängder vapen fanns nu i kvarteren. De användes ofta. Det var inte bara folk som maffian ville röja ur vägen som drabbades, utan våldet hade börjat slå vilt omkring sig även på hemmaplan, i kvarteret. Folk mördades av de mest banala anledningar och ungdomsligor som levde på att råna, mörda och sälja knark kontrollerade olika delar av staden (Colombia, himmel och helvete, 1996:29).

Han fortsätter med att förklara hur det påverkade den civila befolkningen:

I områdena bodde ju också, som sagt, vanliga människor. Hos dessa invånare växte missnöjet och rädslan. Man ville bo i lugna kvarter fria från drogförsäljning och vildsinta skottlossningar, kvarter där man kunde vistas ute på gatan och känna sig trygg. Därför beslutade sig många för att göra något åt situationen. Staten var inget att räkna med, det visste man, där fanns ingen hjälp att hämta, det var ju tvärtom myndigheterna som bar det yttersta ansvaret för den uppkomna situationen genom bristen på sociala investeringar. Den livrädda och genomkorrumperade poliskåren hade man räknat ut för länge sedan. Återstod bara att ta saken i egna händer. Att beväpna sig. Att bilda egna miliser, folkmiliser (Colombia, himmel och helvete, 1996:30).

Citatet åskådliggör att folket levde i skräck. I och med att det inte fanns någon statlig hjälp eller någonstans att vända sig hade befolkningen inget annat val än att beväpna sig för att försvara sig själva, vilket resulterade i Colombias folkmiliser.

Medellín blev känt som världens farligaste stad efter att utvecklingen fortsatte med flera folkmiliser som bildades och stöddes med vapen och politiskt idématerial från olika gerillarörelser. Denna folkrensning gav gerillarörelsen möjligheten att expandera. Gerillarörelsen som tidigare hade opererat på landsbygden kunde nu rejält stärka sin ställning i staden. Samtidigt utvecklades flera miliser helt oberoende av gerillan. Det fortsatte med ett blodigt krig mellan ungdomsgängen och miliserna och 5000 personer dödades årligen i Medellín.

Det framgår att milisen till slut blev den institution som skötte ordningen i samhället. Deras metoder var oftast brutala, gatubrottslingar sköts ihjäl, gamla tanter som sålde knark uppmanades lämna området, om de inte frivilligt gjorde det mördades de. Miliserna hade dock trots att ett stort antal oskyldiga människor svepas med i brutaliteten lyckats skapa någon känsla av trygghet. Folk började återigen vistas ute på kvällarna och det våld milisen hade visat hade de ett genuint stöd bland invånarna. Detta tillät dem att bli accepterade som den institution som skötte ordningen i kvarteret.

Utvecklingen av milisen fortsätter även idag fast i form av legaliserade miliser. Ett avtal att milisen stod fria från milisen skrevs under av regeringen våren 1994. Detta var i utbyte mot statliga sociala investeringar samt satsningar på skolor och sjukvård för att milisen skulle demobiliseras. Staten bidrog också med pengar för att milisen skulle kunna starta egna vaktbolag. Denna verksamhet skulle fortsätta att sköta bevakningen i kvarteren. Milisens gamla vapen lämnades in och de fick nya av regeringen. De blev en sorts kvarterpolis. Däremot visar resultatet att flera av de löften som gavs av regeringen har svikits och att det byråkratiska systemet är segt. Javier kritiserar även den legala milisen: ”de legaliserade miliserna fortfarande dödar för fullt (Colombia, himmel och helvete, 1996:30)”, de fortsätter med två ansikten enligt Javier, ett på dagen och ett annat på kvällen.

7.3 Hälsa

Goda hälsoförhållanden i Colombia har svårt att komma till stånd. Instabila förhållanden bidrar till ojämlik möjlighet till goda hälsotillstånd. Olika faktorer som bidrar till denna situation är miljöföroreningar, vatten, bostäder, arbetslöshet och svårigheter att få arbetstillstånd. I resultatet framkommer det att hälsa i förhållande till vetenskap och teknik inte är välutvecklad i Colombia.

Det finns inget register över nationella hälsoundersökningar. Däremot existerar COLCIENCIAS vilket ansvarar för olika strategiska program inom de nationella vetenskapsundersökningarna och teknologi. En annan bidragande faktor som framkommer är att det inte finns tillräckligt professionella i hälsovården. Colombia har 43.166 läkare, vilket betyder 10,4 för varje 10.000 individ av populationen. Dessutom framkom att dessa inte är jämt utspridda (WHO, 2006).

I tidigare delar av resultatet framkommer hur blomsterarbetarna besprutas av olika kemikalier. En uppfattning bland blomsterarbetarna var att besprutningen värdesätts mer än en människas liv. Detta uttrycks så här i överensstämmelse med tidigare citat: ”En tunna bekämpningsmedel är värd mer än en människa för företaget (Colombia, himmel och helvete, 1996:18) ” av Inés Alarcon, Sintrafloramericas ordförande.

Vattnet är ett annan viktig faktor för Colombias hälsotillstånd. Av Colombias 1076 kommuner behandlar mindre än 5 % vattnet innan distribuering till befolkningen. Detta har resulterat i att två av Colombias dammar, Cauca och Magdalena floderna fungerar som avlopp. Mer än 80 % av landets vattenavkast kommer till dessa floder. Enligt deras hälsodepartement riskerar 60 % av befolkningen risk sjukdomar på grund av ohälsosamt vatten. År 2000 saknade 76 % av befolkningen drickbart vatten. På landsbygden där det inte finns tillräckligt med avloppssystem dumpas avfallet i öppna fältet eller grävs ned i privat landmark (WHO, 2006).

Malaria är ett allvarligt problem i Colombia. Bedömningen är att cirka 18 miljoner människor bor i områden där malaria sprids. År 1998 förekom det en epidemi med 240 000 fall av malaria rapporterade. År 2000 rapporterades 141 047 fall och 41 dog. Denguefeber är ett annat problem. 65 % av Colombias befolkning bor i områden där dengue härjar. År 2000 fanns det 22.722 fall av dengue varav 19 dog. Av 445 smittade med kolera 1998 dog 7. Andra sjukdomar som den colombianska befolkningen utsätts för är till exempel gula febern.

Ungefär 30 % av Colombias flyktingar finns i ett skyddshem som heter Cocomacia. På denna plats är tillgång till vatten och sanitära tjänster begränsade. 9 fall av malaria har inträffat på detta ställe (HRW, 2005).

Den komplicerade situationen i Colombia uttrycks inte bara av ordförande i ONIC, Abadio som nämnts i ovanstående avsnitt. Realiteten av Colombias fall visas i nedstående citat:

Se vad som hänt med indianbefolkningen i de områden där man hittat olja. Inga skolor eller sjukhus har byggts, däremot har prostitutionen exploderat och massor av indianer har blivit narkomaner och alkoholister, floderna har förorenats och indiankulturen har dött ut" (Colombia, himmel och helvete, 1996:23).

I detta citat uppmärksammas konsekvenser av den exploatering som förekommer i oljeintressen och visar att detta har en direkt påverka på olika samhällsliga verksamheter. Dels förhindras sjukhus från att byggas.

7.4 Kön

I resultatet framgår att kvinnor utsätts för mer diskriminering, och våld och i jämförelse av män. Kvinnornas ansvar i hemmet skiljer sig från männens och handlar om traditionella arbetsuppgifter såsom ansvar för hushållet. Kvinnors möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden är begränsad. Staten har inrättat lagar som stödjer kvinnors möjlighet på arbetsmarknaden dock visar resultaten att dessa rättsregler inte tillämpas i praktiken. Kvinnors fortsätter därför kämpa för att behålla jobb och besitta högre arbetspositioner i samhället (Amnesty, 2004).

Många kvinnor utsätts för våld. Ett av dessa är sexuellt våld. Statliga myndigheter har sedan länge bortsett från dessa anklagelser och ofta sett det som 'privata problem'. Kvinnor finner sig i svåra situationer vad gäller att hantera detta. Susan Lee, direktör för Amnesty Internationella Americas Program, förklarar att situationen är mycket svår. Hon uttrycker sig så här efter en ny rapport om våld mot kvinnor i Colombia "By sowing terror and exploiting women for military gain, the security forces, army-backed paramilitaries and the guerrilla have turned the bodies of thousands of women and girls into a battleground (Amnesty, 2004:3)". Flera stängs ut ur systemet och bestraffas istället. Hon fortsätter:

Women survivors of sexual violence are punished again and again. Not only have they been sexually abused but they are often rejected by their family, humiliated by the legal system, refused medical care, and rarely see their attacker brought to justice (Amnesty, 2004:1)

Enligt Amnesty är sexuellt våld och våldtäkter en del av Colombias 40 åriga interna väpnade konflikt och att problemet är utbrett. Säkerhetsorgan och paramilitärer är framförallt skyldiga till detta. De använder det som del av deras terrortaktiker mot olika samhällen som anklagas för kollaboration med gerillagrupper. Det hävdas att kvinnor av afrikanskt ursprung, inhemska grupper, kvinnor från landsbygden och internflyktingar framförallt är utsatta för sexuellt våld:

Women and girls are raped, sexually abused and even killed because they behave in ways deemed as unacceptable to the combatants, or because women may have challenged the authority of armed groups, or simply because women are viewed as a useful target on which to inflict humiliation on the enemy (Amnesty, 2004:1)

Detta citat förklarar kvinnor som del av deras krigsstrategi. Kvinnor är därför hårt utsatta av männen i Colombias samhälle. Resultatet visar också att kvinnor utsätts för andra förnedrande omständigheter. Kvinnor kidnappas, kvinnliga kombattanter tvingas göra abort och förnekas andra rättigheter. Lee berättar hur inträngande det är i vissa fall:

Paramilitary and guerrilla groups seek to intrude into even the most intimate aspects of women's lives in areas under their control by setting curfews and dress codes, and by humiliating, flogging, raping and even killing those who dare to transgress (Amnesty, 2004:1)

De utsatta kvinnorna har alltså mycket liten eller ingen makt att bestämma hur de ska leva sina liv. Vidare har könsstereotypering medfört att gerilla och paramilitära grupper attackerar grupper som anses vara socialt icke-önskevärda som till exempel sexarbetare, lesbiska kvinnor och homosexuella män, samt individer som tros vara smittade av HIV/AIDS (Amnesty, 2008).

Män har också fallit offer för övergrepp och förtryck. Dock diskuteras mäns situation till en mindre uträkning än kvinnors i resultaten. Kvinnor utsätts för grovt sexuellt misshandel utan att åtgärder införts med reell verkan. Det framgår i både privat- och samhällsorienterad förtryck. Upprepad bestraffning, samt rädsla och skam har lämnat kvinnor i fruktan av att uttrycka sig (Amnesty, 2004).

8 Analys

I följande kapitel presenteras studiens analys. Resultatet analyseras utifrån Charles Tillys teori för att fördjupa förståelsen av ojämnlighet i Colombia. Redovisningen knyts ihop med studiens bakgrund och studiekategorier. Analysavsnittet fokuserar på studiens två huvudfrågor:

- 1) Hur uttrycks den kategoriella ojämnligheten i Colombia?
- 2) Vilka mekanismer och processer bidrar till att vidmakthålla och reproducera ojämnligheten i det Colombianska samhället?

- **Kategoriella par och hierarkiska byggstenar**

Ojämnlighet kan urskiljas mellan gränsdragningar av kategorier i de fyra studiekategorierna. Kategoriella par såsom fattiga - rika, män - kvinnor, brottsliga - icke-brottsliga och välmående och icke-välmående urskiljs. I överensstämmelse med Tilly kan de yttre kategorierna förstås fungera genom enskilda konstellationer och uttrycks genom inre kategorier. Inom de yttre kategorierna finns det ytterligare (inre) kategoriella par. Till exempel medlemmar av enskilda grupper som förekommer i yttre kategorier som internflyktingar – hemstadga, fackföreningsaktiva – nyliberala affärsmän, arbetstagare – arbetsgivare, patient – läkare och politiska tjänstemän – civilbefolkningen bland andra. Det kategoriella paret stat-medborgare analyseras i relation till redovisade studiekategorier som avslutade del i analysavsnittet.

- **Orsaksmekanismer som bidrar till ojämndställdhet i Colombia**

Med hjälp av Tillys teori kan förståelsen av hur den ojämnlighet som genomsyrar vardagen i Colombia består mellan olika sociala interaktioner eller grupper i samhället fördjupas. Enligt Tilly kan dessa interaktioner tolkas som mänskliga organisationer i form av olika nätverk. Grupperna som redovisas i resultatet är bland andra fackföreningar, indianbefolkningen och internflyktingar. Andra grupper diskuteras såsom eliten, nyliberala, yrkesmördare, folkmiliser och kön.

Resultatavsnittet utvärderas utifrån Tillys fyra orsaksmekanismer där ojämnligheten kan urskiljas via processer som exploatering, möjlighetsansamling, efterlikning och anpassning. Kategoriell ojämnlighet kan identifieras i flera delar av Colombias samhälle och är ett utbrett socialt problem. Det är ett ständigt förekommande fenomen vare sig det gäller faktorer som brottslighet, social differentiering, hälsa eller kön.

8.1 Utvärdering utifrån Tillys teori om kategoriell ojämnlighet

I syfte av att ge läsaren en tydlig översikt av den process som existerar urskiljs orsaksmekanismerna i sin korthet innan anknytning till de kategoriella paren. Dessa hierarkiska byggstenar redovisas därefter och återkopplas till orsaksmekaniserna för att undersöka hur kategoriella par genom Tillys orsaksmekanismer bidrar till att vidmakthålla och reproducera ojämnligheten i Colombias samhälle.

8.1.1 Överblick av orsaksmekanismer i Colombia

Inledningsvis presenteras en överblick av ojämnlighet utifrån Tillys orsaksmekanismer vilket följer nedan:

- **Exploatering**

I resultatet presenterades en dechiffreering av hur makthavare profiterar på icke - makthavare, mäns utnyttjande av kvinnor, kriminella som drar orättmätig fördel av icke-brottslingar och friska som vinner på tillgång till bättre hälsovård än de svårt utsatta för svåra omständigheter. Den här ojämnligheten faller under Tillys orsaksorganism exploatering. Urskiljningen ger möjlighet till att granska kategoriella par under olika studiekategorier och därmed fördjupa förståelsen med hjälp av Tillys orsaksmekanismer för att utvärdera hur kategoriell ojämnlighet består i Colombia.

- **Möjlighetsansamling**

Möjlighetsansamling kan tolkas som ett avgörande skeende vad det gäller motstånd i Colombias samhälle. Flera grupper kämpar för sina rättigheter. Bland dessa är ungdomsorganisationer för vapenvägran, kvinnorättsorganisationer kämpar med frågor som rör rättvisa och kön, det nationella postverket som vill undvika privatisering och civila som kämpar mot beväpnade grupper som paramilitärer, militär och gerillagrupper. Dessutom framgår även i resultaten att gerillagrupper utvecklas genom möjlighetsansamling för att förstärka och försvara sig mot grupper som tagit deras land från dem.

- **Efterlikning**

Genom denna orsaksmekanism består ojämnlighet då sociala interaktioner fortlöper efter gängse mönster i Colombia dels genom skript och lokal kunskap. De här kan konkretiseras genom anpassningsprocessen. Förståelsen av ojämnlighet och den interna väpnade konflikten kan tydliggöras genom att efterlikning tolkas som en mekanism som bidrar till att organisationsstrukturer i förhållande till fenomen som våld och korruption består. Efterlikning kan bland annat förklara folkmiliserna som organiserat sig utefter liknande modell som paramilitärerna, vilket innebär allt från hierarkiska organisationsmodeller till yrkespositioner. En negativ konsekvens av efterlikning är de så kallade yrkesmördarna, los sicarios, vilka utvecklat egna organisationer. Genom dessa kan de anställas likt en vardaglig specialiserad rekryteringsfirma. Organisationen förminskar jämnligheten samtidigt som ojämnligheten reproduceras. Detta blir tydligt då ojämnligheten mellan beväpnade grupper och icke-beväpnade grupper multipliceras genom denna inrättning. Efterlikning reducerar kostnader i organisationer men det innebär också and det förvisar en synvilla av hur det ska vara och förebygger samtidigt det som kan förstås som en oundviklighet. Till följd av detta multiplicerar det den kategoriella ojämnligheten och förstärker den mellan beväpnade och icke-beväpnade grupper.

- **Anpassning**

Anpassning ger uttryck för en betydelsefull process i Colombias samhälleliga funktion. En orsak är bland annat att det möjliggör en ”synvilla” av hur det ska vara eller fungera i samhället. Resultatet tyder på att anpassning har en essentiell verkan i de samhälleliga kategorier som studerats. Ackommoderingen sker via individer som anpassar sig till olika miljöer och situationer. Internflyktingar tvingas sig efter affärsmän eller gerillagruppernas krav. Sjuka har inget annat val än att infogas sig i den sociala strukturen och acceptera att de inte har samma tillgång till sjukvård som överklassen i Colombia. Utbildade tvingas anpassa sig i sämre situationer än utbildade, till exempel unga utbildade männen som rekryteras av militären för att kämpa. Kriminella anpassar sig till olika faktorer i landet för att överleva samtidigt som icke-brottslingar tvingas anpassa sig till konsekvensen av den interna väpnade konflikten. Dessa grupper kan observeras inrätta sig i olika grupper i den sociala strukturen vilka kan skiljas mellan makthavare och icke- makthavare. Denna tolkning klarlägger ytterligare exploateringen som förekommer i Colombia. Vidare innebär det att olika medborgargrupper ställs mot varandra, något som bidrar till att förstärka den konflikt som redan existerar. Utifrån resultatet kan anpassning observeras i alla grupper.

8.1.2 Kategoriella par och hierarkiska byggstenar ur uppsatsens studiekategorier

Nedan presenteras de kategoriella paren som studeras i analysen:

8.1.2.1 Kön

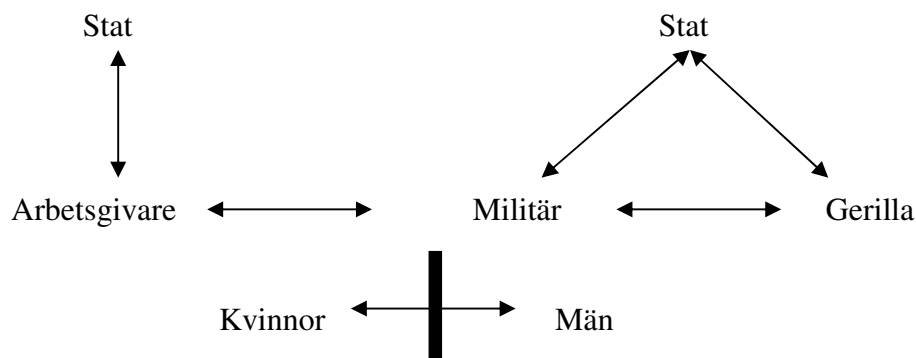
En tydlig gränslinje av sociala och biologiska faktorer förekommer mellan män och kvinnor. Identiteter mellan män och kvinnor har utvecklats både i hemmet och på arbetsmarknaden. I likhet med Giddens teori åtskiljer sig dessa starka sociala identiteter framförallt i aggressivitetsnivå. Områden där kvinnors ojämlikhet blir tydlig kan observeras både i den privata och den offentliga sfären. Arbetsmarknaden och hemmet är arenor där kvinnors ojämlikhet blir särskilt framträdande. Ojämlikheten blir tydlig genom hierarki där kvinnor undertrycks genom stereotypiska ideer i samhället, sexuellt våld, brist på respekt och nedvärdering av kvinnor, samt dears förnekelse i samhället. Vidare framgår att politiska anspråk inte gynnar utstötta kvinnor med verkande kraft.

- **Arbetsmarknaden**

De juridiska ramar som införts för kvinnor på arbetsmarknaden är inte tillräckliga. Ett återkommande mönster i de texter som studeras är att kvinnorna ett flertal gånger påverkas negativt. Resultatet tyder på att män sedan länge har haft ett stort övertag vad gäller kvinnor, både när det gäller traditionella skillnader i hemmet men även på arbetsmarknaden. Samtidigt som detta förhållande upprätthåller och sprider solidaritet mellan män fortsätter motståndet och uteslutning på arbetsmarknaden med begränsade antämningsmöjligheter för kvinnornas del.

- Kön och den sociala ordningen

De relationer som i synnerhet framgår i resultatet kan presenteras genom ett socialt nätverk som liknar det nedan:

Kvinnors samspel med män i det colombianska samhället och könsituationen präglas av ovanstående nätverk där stat, arbetsgivare, militär och gerilla förtrycker kvinnorna i Colombias samhälle. Kvinnors förnekelse är följaktligen inpräntat i samhällsstrukturen. Det sociala nätverket innebär att kvinnor kämpar för förändring bland annat genom att vara aktiva i kvinnorättsorganisationer och att påverka politiska initiativ. Staten har inte lyckats inrätta lagar och sociala processer som innebär att arbetsgivare anställer kvinnor i samma utsträckning som män. Militär och gerillagrupper förstärker förtrycket av kvinnor genom att förnedra och sexuellt utnutja dem i egna syften. Samtidigt försöker kvinnorättsorganisationer ideligen etablera sig för att kämpa mot de orättvisor kvinnor utsätts för.

- Scheman och stereotypiska förhållningar

Männens övertag sker genom scheman, undvikande handlingar, och även stämplingar i överensstämmelse med Tillys resonemang. En uppfattning av hur det ska vara mellan män och kvinnor i hemmet, på arbetsmarknaden och omständigheter kan uppfattas som en oundviklighet och en realitet då det sammansmälts med vanor. Kvinnor lär sig av andra kvinnor och männen av andra män. De lär sig därför av varandra och upprätthåller dessa handlingar genom efterlikning. Den kategoriella ojämnligheten multipliceras genom efterlikning med förstärkta band av sysslor där kvinnor och män ansvarar för stereotypiska sysslor i hemmet och på arbetet. Kvinnorna finner sig och anpassar sig till kvinnliga arbetssysslor medan männen anpassar sig till manliga beteenden.

En allverlig konsekvens för kvinnor är stereotypa karaktärer som överträffar en icke-accepterad grad av brott mot mänskliga rättigheter. Det gäller såväl det våld som kvinnor utsätts för i hemmet som genom terrorverksamheter

- Sexuellt våld och kvinnors nedvärdering

Allvaret för könsbaserad våld och förtryck mot kvinnor tydliggörs i denna mening:

Women and girls are raped, sexually abused and even killed because they behave in ways deemed as unacceptable to the combatants, or because women may have challenged the authority of armed groups, or simply because women are viewed as a useful target on which to inflict humiliation on the enemy (Amnesty, 2004:1)

Sexuellt våld framgår som en frekvent handling för män i relation till Colombias interna konflikt. Det tyder på att kvinnor ses som del av en krigsstrategi och behandlas som ett verktyg för att för krig:

By sowing terror and exploiting women for military gain, the security forces, army-backed paramilitaries and the guerrilla have turned the bodies of thousands of women and girls into a battleground (Amnesty, 2004:3)

Kvinnors nedvärdering till den grad att de används som slagfält är tecken på att män inte värdesätter eller respekterar kvinnor. I resultatet framgår ytterligare diskriminering mellan kvinnor. De kvinnorna som utsätts i störst omfattning kommer bland annat från landsbygden, är av afrikanskt ursprung, del av inhemska grupper eller internflyktingar. Bristen av respekt för kvinnor bekräftas och förstärks framförallt då de utsätts för samma behandling gång på gång igen. Ytterligare tecken på exploatering sker genom den efterlikning som förekommer mellan anställda inom myndigheter. Myndigheters handlande bör ifrågasättas då det reproducerar existerande modeller istället för att verka för bättre omständigheter för kvinnor:

Women survivors of sexual violence are punished again and again. Not only have they been sexually abused but they are often rejected by their family, humiliated by the legal system, refused medical care, and rarely see their attacker brought to justice (Amnesty, 2004:1)

Ovanstående beskrivning kan tolkas som att angripna kvinnor inte accepteras av majoriteten i det colombianska samhället. De betvingas kämpa starkare för sina rättigheter. De tvings anpassa sig till svåra omständigheter och situationer där deras rättigheter förnekas förtrycks och förnedras. Dessa stratifieringsmekanismer innebär att det finns tydliga tecken på att kvinnor exploateras till en hög grad som inte möts krav från internationella organisationer.

- Politiska insatser

Tydligt framstår att resultatet visar att kvinnor som medborgare inte erkänns det förtryck som återfinns i både privat- och samhällsorienterad våld mot kvinnor. Myndigheter bortförklarar det våld som förekommer med 'privata problem'. Det tyder ytterligare på en brist av respekt för kvinnor i det colombianska samhället. Begränsade åtgärder pekar också på att den livssituation kvinnor befinner sig i bemöts av limiterad ingripande från statliga myndigheter.

8.1.2.2 Hälsa

Hälsa medför en tydlig avgränsning mellan de individer som har tillgång till god hälsa och välbefinnande och den del av befolkningen vilka inte kan del av den välfärden. Andra faktorer som tydligt bidrar till särskilnaden av tillgång till goda hälsotillstånd är kulturella och materiella skillnader. Utifrån analysen av kvinnor och kön kan slutsatsen dras att kvinnor som utsatts för sexuellt sexuellt våld inte har goda chanser till god hälsa, tillgång till vård eller välbefinnande.

En rad medverkande faktorer till försvårat välbefinnande återfinns i Colombias samhälle. Några av vilka följer nedan:

- Bristfällig sjukvård
- Dålig arbetsmiljö
- Långa arbetstider
- Stress eller farligt arbete
- Bosättning i ett kriminellt belastat område
- Ständig rädsla för beväpnade grupper
- Utsatthet till miljörisker

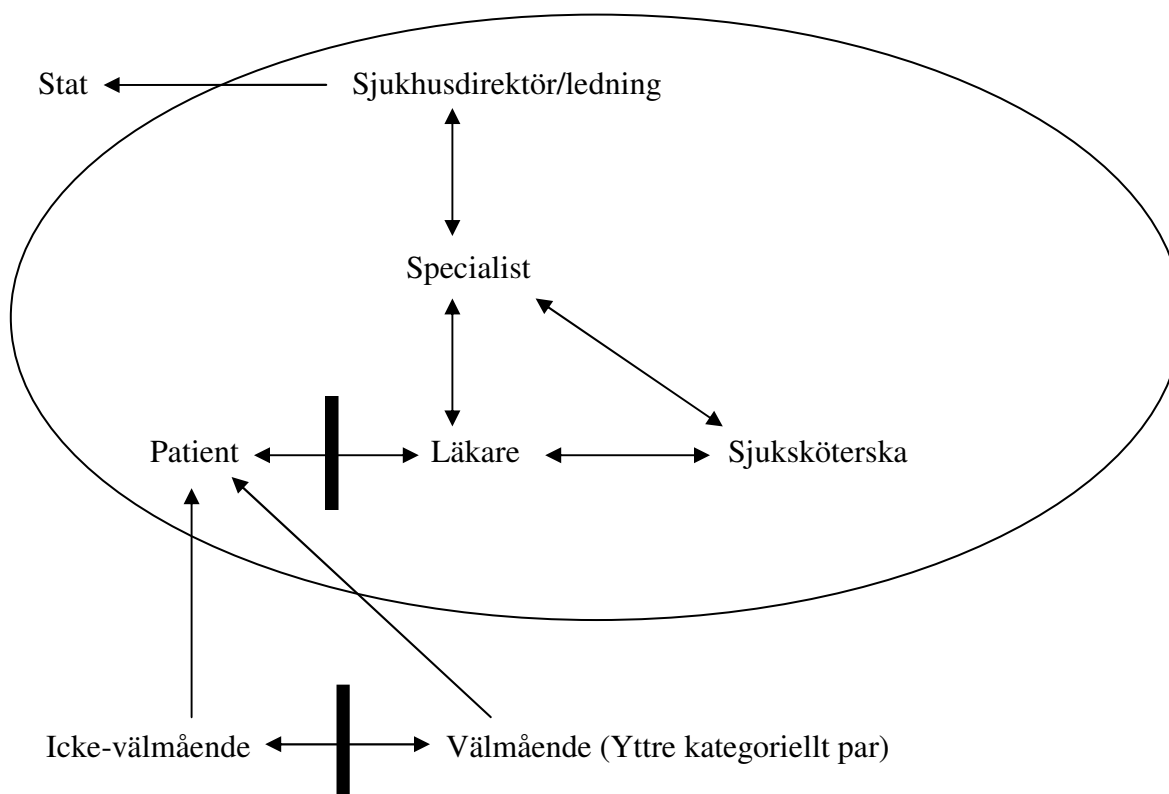
Ovanstående faktorer bidrar till att försvåra välbefinnandet för den colombianska befolkningen. Resursstarka grupper som eliter har bättre tillgång och möjlighet till komfort i kontrast till individer som lever i fattigdom. Föjlaktligen är den sociala ordningen vad gäller tillgång till hälsa ojämt fördelad. Denna ojämlikhet kan sammanfattas i nedanstående punkter:

- Saknad av synopsis och levnadsförhållanden

Bristfälliga sammanställningar från myndigheter är ett resultat av försummat hälsoarbete tillsammans med den ojämna tillgången av läkare i Colombia. Dåliga arbets- och miljöförhållanden är förekommande fenomen. Individers hälsa och välbefinnanden utnyttjas av olika organisationer. Individer påverkas av miljöföroreningar, dåligt vatten och bostadsskick. Det framgår att de fattiga främst utsätts för dessa konsekvenser i jämförelse med de som har det bättre ställt i och med att de rika har tillräckligt med resurser och makt för att gynna sin egen situation.

- Sociala omständigheter och politiska insatser

Dåliga arbetsförhållanden och bostadsområden ,utsatthet för miljöföroreningar och bristande tillgång till vård bidrar till utsatthet med fattigdom som följd. Nedan urskiljs möjliga nätverkskonstellationer:

I ovanstående diagram kopplas både inre och yttre kategorier till varandra. Det inre kategoriella paret framställs genom patient/läkare medan det yttre kategoriella paret representeras som icke-välmående/välmående. På så sätt illustreras en koppling mellan ett yttre kategoriellt par och inre par. Det inre paret förekommer inom sjukhusorganisationen. Processen inom organisationen bygger på kedjerektioner som det kategoriella paret läkare/patient. Relationen möjliggör den hierarkiska konfigurationen och en asymmetisk ojämnlighet där patienten är i behov och en läkare. En allvarlig läkarbrist påverkar fattiga grupper med begränsad tillgång till vård samtidigt som staten endast lyckats införa bättre hälsovård befolkningen till en limiterad nivå. Därför kan det tolkas att staten bör inrätta bättre hälsovillkor för Colombias medborgare på en allmän nivå.

- Arbetares nedvärdering och utnyttjande

Svåra tillstånd förekommer genom exploatering på arbetsplatser. Organisationer och arbetsgivare drar nytta av överordande krafter som kapital och yrkesposition. Resurserna vidmakthålls och kontrolleras vilket ytterligare tyder på att befolkningens välbefinnade försummas. Denna ojämnlighet missgynnar arbetare då arbetsgivarna behandlar anställda till deras passande. Sintrafloramericas sekreterare, Aycardo Caro, uttrycker det så här:

En dag beordrades en kvinna att lyfta en tung blomsterlåda. Hon vägrade med förklaringen att hennes leder, efter 23 års arbete på företaget, var utslitna. Hon fick sparken med omedelbar verkan. Förra året blev en elektriker ihjälbränd. Floramerica hade tidigare vägrat att köpa skyddshandskar av gummi, med motiveringen att de var för dyra ...

Detta kan tolkas om att kapital värderas högre än de anställdas hälsa och välbefinnande. Det betyder att anställdas välbefinnande värdesätts till en lägre grad samtidigt som det pekar på att det finns en allvarlig brist på inrättandet och tillämpning av rättsregler vilka skyddar arbetare.

Ytterligare ett tydligt tecken på att arbetsgivare extraherar arbetares krafter ges av Inés Alarcon, Sintrafloramericas ordförande. Hon berättar att blomsterarbetarna besprutas av olika kemikalier. Att besprutning är viktigare än en människas liv uttrycktes i meningen: ”En tunn bekämpningsmedel är värd mer än en människa för företaget (Colombia, himmel och helvete, 1996:18).” Det bekräftar makten av överordnade krafter och är ännu ett tecken för svåra arbetsförhållanden och den bristande sociala omfattningen av goda hälsotillstånd i samhället.

8.1.2.3 Brottslighet

Gränsdragningen mellan brottsliga och icke-brottsliga framgår som tydlig och avgörande i Colombia. Den interna väpnade konflikten är ett utbrett problem; legala och illegala handlingar, beväpnade grupper, samt avvikelser. Vapenkontroll förblir en viktig faktor för att avgöra vems regler det är som spelas.

Brottslighet i Colombia kan tolkas som en ond cirkel svår att undvika. Klass är en avgörande faktor för hur olika grupper i samhället påverkas. Den kriminalitet som återfinns i samhället kan förstås genom långvariga politiska och sociala komplikationer. Dessa har gett upphov till en rad negativa tendenser och brottsliga aktiviteter. Gerillagrupper, prostituerade, narkomaner, yrkesmördare, korruption och beväpnade grupper är exempel på brottsliga grupper som utvecklas. De medför negativa konsekvenser för samhället samtidigt som de främst främjar de egna grupperna. Med hjälp av Tillys teori kan det tolkas som en negativ möjlighetsansamlingsmekanism. En förstärkning av den beväpnade cirkeln sker genom en replicering av beväpnade grupper då civil befolkningen tar till sig vapen till försvar genom folkmiliser. Tecken på att även den civila beväpnade grupper inte lyckats undvika exploatering av sitt folk återfinns i resultatet:

Javier kritiserar även den legala milisen: de legaliserade miliserna fortfarande dödar för fullt, de fortsätter med två ansikten enligt Javier, ett på dagen och ett annat på kvällen (Colombia, himmel och helvete, 1996:28)

Citatet ovan, hämtat från resultatet uttrycker bland annat then ironi som finns i civilbefolkningens ursprungliga vilja att försvara folket. Det betyder det att de negativa konsekvenserna för icke-beväpnade grupper växer. Beväpnade grupper försäkrar sin makt genom att förtrycka och upprätthålla den vapenkraft samtidigt som de försvagar icke-beväpnade grupper motstånd.

Resultatet visar att flera individer tydligt organiserat sig och tillämpat våldsscheman för att kämpa mot orättvisor. Det innefattar allt från våldtäkter, kidnappningar till mord och drogaffärer för att finansiera den kamp de kämpar för. De slutsatser som kan dras av resultatet är att de svårigheter grupper har erfarit i sin kamp för rättigheter har drivit dem till att använda negativa former av bekämpning.

- Utvecklingen av gerillagrupper och möjlighetsansamling

Beväpnade grupper har till viss del utvecklats till följd av exploatering. Resultatet belyser att gerillagrupperna efter lång tids kamp gjort uppror för att försvara bondemark och sina liv. Dessa framställs som icke-accepterade politiska grupper vilka kämpar för sina rättigheter. Därför kan det tolkas som möjlighetsansamlingsgrupper. Texten antyder att dessa grupper har tvingats använda våld och andra oacceptabla former av krigsföring för att försvara och kämpa för det som de upplever rättmätligt tillhör dem. Denna vapenkontroll innebär en kontrollstruktur som upprätthålls via beväpningar samtidigt som det sprider solidaritetskänslan i gruppen för att de kämpar för något meningsfullt, deras mark och rättigheter. De kämpar alltså för samma trosuppfattningar. Gerillagruppen analyseras inte som en elitgrupp utan som en icke-elitisk grupp som försöker kontrollera förnyelsebara resurser genom till exempel stratifieringsprocesser som hot att spränga oljeledningar. Den lokala kunskapen inom gerillagruppen innebär att de har anpassat sig till konfigurationer som tillämpar brottsliga aktiviteter för att bekämpa politisk exploatering. Gruppens ordning kan belysas med efterlikning av andra beväpnade grupper så som militären.

Denna efterlikning har i överstämmelse med Tillys teori förstärkt ojämnligheten och reproducerat fler orättvisor. Samtidigt har dessa strategier blivit en del av den fungerande processen, eller i jämförelse med Tillys teori en uppfattning av en oundviklighet hur processen måste ske för att få resultat. I överensstämmelse med Merton kan gerillgruppernas kamp för ett personligt mål; nämligen att bevara sin mark förstås utifrån hans mål-medel-brist teori. Gerillagrupper kämpar för att deras mark. På grund av de svåra tillstånden har de inte tillgång till att uppnå denna framgång via lagliga metoder. Därför har de inte många valmöjligheter för att kämpa för orättvisorna de utsetts för vilket innebär att denna spricka medför att de hittat andra vägnar för att uppnå målen. Det har resulterat i reproduktion av våld och beväpnade grupper.

- Ungdomars påverkan

Ungdomar missgynnas av det instabila tillståndet. Deras ungdom exploateras då de bland annat tvingas delta i beväpnade aktiviteter mot deras vilja. Unga går med i gerillagrupper och bidrar till efterlikning genom att acceptera ansvar och olika positioner. Anpassningen sker genom allt från konspirationer som ELN:s oljesprängningar till de gemensamma scheman gerillagrupperna använder för att föra sin kamp i motstånd till det politiska systemet. Det stöder ytterligare en uppfattning av hur det bör vara för gerillagrupper i deras kamp mot exploateringen som upprätthåller denna beväpnade grupp och dess aktiviteter.

- Vapenkontroll och beväpnade grupper

Utifrån resultatet kan vapen därför förklaras som ett redskap för exploatering. Med vapen kan kontrollerande krafter exploatera folket och icke-beväpnade grupper. Bortsett från gerillagrupper använder enskilda individer, poliser och, militären sig av vapen. Människor tvingas gå med i militären även om de inte vill kämpa för samma orsak som militären. Ändå ger militären dem inget val och kontrollerar dem oftast med vapen. Exploatering sker vidare genom militären som rekryterar och utnyttjar ung arbetskraft för att stärka egna trupper. Inte bara utnyttjas människor av militärens tvångsorder utan stratifieras genom olika utbildningsnivåer. Citatet nedan tydliggör detta:

Inom militären skiljer man de värnpliktiga som gjort grundskolan från dem som inte haft möjlighet att studera. De sistnämnda skickas till konfliktområden på två år medan de som studerat bara gör ett år och skickas till städer där risken är mindre att något ska hända, säger Diego (Peacequest, 2007:5).

Det pekar på att militären har stor kraft och bland annat rekryterar genom tvång. Därtill betyder det att ofrivilliga tvingas till tjänstgöring och skickas till olika områden beroende på vilken utbildningsnivå de har. Detta främjar militären och deras existens, utan den interna konflikten skulle militären vara mindre kraftfull och förlora deras betydelse.

Vapenkontroll har därför stora konsekvenser för civilbefolkningen. Den beväpnade omgivningen har medfört att den civila befolkningen själva beväpnat sig. Denna möjlighetsansamling kan illustreras genom den här förklaringen nedan:

I områdena bodde ju också, som sagt, vanliga människor. Hos dessa invånare växte missnöjet och rädslan. Man ville bo i lugna kvarter fria från drogförsäljning och vildsinta skottlossningar, kvarter där man kunde vistas ute på gatan och känna sig trygg. Därför beslutade sig många för att göra något åt situationen. Staten var inget att räkna med, det visste man, där fanns ingen hjälp att hämta, det var ju tvärtom myndigheterna som bar det yttersta ansvaret för den uppkomna situationen genom bristen på sociala investeringar. Den livrädda och genomkorrumperade poliskåren hade man räknat ut för länge sedan. Återstod bara att ta saken i egna händer. Att beväpna sig. Att bilda egna miliser, folkmiliser (Colombia, himmel och helvete, 1996:30)

Ovanstående mening visar hur den civila befolkningen tvingas använda vapen och upplevs som en oundviklighet till försvar och känsla av säkerhet. Djupet av den här utvecklingen indikeras ytterligare av den rädsla polisen själva upplever. Utvecklingen tyder på att civila har tillämpat möjlighetsansamling för att försvara sig själva. Civilbefolkningen har efterlikning förstärkt sig med vapen och organiserat sig i form av folkmiliser för att bli mer kraftfulla. Möjlighetsansamling har tillåtit civilbefolkningen anpassa sig till det osäkra tillståndet på gatorna. En tolkning är att denna situation bidrar till den negativa spiralen av interna konflikter.

8.1.2.4 Social Stratifiering

Den exploatering som förekommer kan förknippas med den sociala differentieringen i Colombia. Det blir främst tydligt genom olika klasstillhörigheter. Med hjälp av Giddens förklaring av klasskillnader som består i kapital och yrkesposition urskiljs olika samhällsklasser.

Dessa grupper kan klarläggas med klasser längst ned i samhället som till exempel hemlösa och internflyktingar. Dessa och även arbetslösa förknippas oftast med under- eller arbetarklassen medan de mer förmögna som består av eliten, lyckade affärsmän eller entreprenörer och politiker tillhör de övre klaserna. Det kategoriella perspektivet begränsas dikotomin rika och fattiga. Tydliga gränslinjer förekommer mellan fattiga och rika där skillnaden bland annat återfinns i ojämnliska resurser och kapital, ojämnliska förmåner och välbefinnande, samt goda omständigheter.

Klassdechiffreeringar upprätthåller den sociala differentieringen och grundar sig framförallt i klass och kategorin rik eller fattig. Det är också denna anpassning som innebär att de ojämnliska kategorierna hålls på plats. Detta skapar procedurer som underlättar den dagliga interaktionen och dessutom bearbetar de sociala relationerna mellan olika klassnivåer eller grupper. En lokal kunskap resulterar genom bearbetning av lokala skript och anpassning av individer i olika situationer. Det kan ske genom till exempel scheman, undvikande handlingar, mytologier, skämt och även konspirationer. I enlighet med Tilly (1999) innebär anpassning ojämnliska organisationella arrangemang i relation till sociala rutiner eller poster så kraftig att det medför en svår följd till att förflytta sig i en organisation.

Stratifiering är kraft som bidrar till den sociala differentieringen och som förklarar orättvissa. Det är en starkt återkommande faktor i utvärderingen av beständig ojämnlighet och en taktisk hjälpmekanism för att skildra och upprätthålla klass i kontroll- och maktsyften. Stratifikation används också av mindre inflytelserika grupper för att åstadkomma makt och kontroll. Med utgångspunkt i studiens resultat kan detta tolkas på flera sätt. Det kan till exempel belysas med oskyldiga individer som fängslats för involvering i sociala frågor och anklagas för falska anklaganden om uppror och terrorism. Detta tyder på taktiska steg för att förtycka individer i sociala frågor. En av dessa fall är när den unga kvinnan tvingas fly till Bogota efter att ha varit fängslad för involvering i jämlikhetsfrågor. Fängsling sker när individer inte har sitt värnpliktskort vid militärkontroll. Andra strategiska steg av militären som redovisats tidigare innefattar diskriminering av utbildningsnivå, samt utnyttjning av ung arbetskraft som vidare bidrar till den sociala differentieringen men också korrupsions och konspirationshandlingar.

- Fackföreningar

Fackföreningar har bildats som ett resultat av exploatering för att reducera och undvika detta utnyttjande. Fackföreningar kan jämföras med arbetarklassen och diskrimineras ofta av eliten. Det framgår att den politiska eliten sätter personliga bekvämligheter innan befolkningens intresse. Ett exempel från resultatet är att flera av dem har en anständig summa pengar på utländska banker. Bidrag till olika projekt har stigit betydligt. Till exempel Medellins tunnelbana projekt som budgeterades till 780 miljoner men överskridit 2800 miljoner. Det är en ökning med över 2000 miljoner! Därtill går två tredjedelar av statens pengar till byråkraternas egna fickor. Exploateringen av hur det påverkar andra samhällsklasser förklaras i denna mening: ”Där gick stålarna som skulle ha använts till mjölk åt barnen, till skolorna i kvarteren. Allt! Pengarna finns nu fickorna på de som redan har! (Colombia, himmel och helvete, 1996:28)”. Detta betyder att delar av civilbefolkningen drabbas hårt av denna form av exploatering. Fördelarna går till eliten som vidmakthåller resurserna. Civilbefolkningen utsätts istället för betungande ekonomiska situationer och svåra omständigheter. Det innebär en kamp för grundläggande rättigheter inklusive mat, utbildning och hälsa i samhället.

- Motstånd och utmaningar – den individuella kulturutvecklingen

Den del av resultatet som mest tydligt belyser utvecklingen av en individualiserad kultur är fackföreningarnas överföring av vinster och bättre förhållanden till sina egna medlemmar och efterföljare. Enligt Tillys teori innebär det icke-elitens bruk av resurser för att kämpa mot krafter högre upp i den sociala hierarkin. Resultatet tyder på att detta är påfrestande i Colombia. När fackföreningar försöker göra motstånd skvallrar ofta någon arbetstagare vilket innebär att alla bestraffas. Fackföreningen för blomsterindustrin förklarar hur komplicerat det är att göra motstånd i och med att förtrycket är så starkt. Detta kan exemplifieras med denna mening:

Vår dröm är att kunna skapa en nationell sammanslutning av fackföreningar på alla stora blomsterföretag. Vi har försökt få en organisering till stånd på de flesta av företagen här omkring. Men det är alltid någon som skvallrar. Och då sparkas alla inblandade direkt (Colombia, himmel och helvete 1996:19).

Förrådet för med sig en brist på tillit och försvagar solidaritetskänslan. Det tyder i sin tur på att den ursprungliga exploatering anställda utsätts för av arbetsgivare bidrar till en individualiserad kultur där individer flera gånger tvingas kämpa för sig själva. Däremot kan detta även tolkas i andra delar av resultatet.

- Korruption och politisk makt

Korruption tolkas som ett vanligt förekommande fenomen i Colombia. Byråkrater sätter sina intressen före den lokala befolkningen vilket har medfört negativa konsekvenser för icke-eliter. I enlighet med Tillys teori innebär det att den övre samhällsklassen använder sig av sina resurser i kontrollsyften och reproducerar på detta viss exploateringen. Eliter extraherar befolkningens kraft. De fattiga förblir fattiga om inte fattigare och kämpar för sin existens. Det har utvecklats kontrollstrukturer som eliter använder sig av för att sprida solidaritet i deras grupp. Yttrelikare kan det betyda att korruption är accepterat för att behålla maktpositioner. Den reala exploateringen i Colombia klargör att detta utnyttjande ger upphov till olika klassnivåer samt klasskonflikter. Det stämmer överens med Giddens förklaring av social differentiering; att det framförallt kan ta sin form genom olika klasssystem. Resultatet kan tolkas utifrån att olika klassgrupper har skilda omständigheter och förmåner beroende på nivå. Medan eliter kan säkra och gömma undan stora mängder kapital kämpar andra samhällsgrupper för att överleva. Detta betyder att de inte delar samma ekonomiska villkor och därför tolkas som olika samhällsklasser enligt Giddens dechiffring av klass.

- Nyliberalism

Texten tyder på att möjlighetsansamlingsgrupper som gerillagrupper och fackföreningar men även indianbefolkningen och enskilda individer exploateras av nyliberalism och privata företag. Ett annat strategiskt steg kan förklaras med gerillarörelsen, ELN, som tidigare redovisats och spränger oljeledningar för att försöka tvinga fram en nationalisering av oljetillgångarna. Detta tyder på att gerillagruppen är medveten om att de privata företagens utnyttjning och att de tror att det är bättre om de ägs av staten. På så sätt hoppas vinsterna säkras till befolkningen.

Resultatet klarlägger att nyliberalism försvårar arbetsförhållanden för fackföreningar samtidigt som de menar att nyliberalism används som en bekvämlighet av staten. I resultatavsnittet uttrycktes det så här:

Vår kamp idag gäller främst att bekämpa nyliberalismen och privatiseringarna, säger Hernando Hernandez. Om staten säljer Ecopetrol är det också slut med USO, vilket säkert skulle vara skönt för staten (Colombia, himmel och helvete 1996:21).

Det tyder på att staten använder dessa förhållanden till att främja sin egen grupp och innebär att konsekvenserna för fattigare är negativa i jämförelse med staten. Staten lägger därför inte mycket kraft på att förbättra arbetares förhållanden och uppmuntrar inte fackföreningen, istället visar citatet att de är mindre problematisk utan dem. Detta innebär också att de inte ser eller stödjer de sociala värden som fackföreningar medför till befolkningen och kan exemplifieras med denna mening: ”Vad som gör våra inhemska produkter dyrare är att Ecopetrol tvingas betala skatter, till exempel vägskatter, som de utländska bolagen är undantagna från (Colombia, himmel och helvete 1996:20)”. Det betyder alltså att staten även stödjer och uppmuntrar de utländska företagen gentemot de lokala. Förklaringen fortsätter:

...Kampen mot nyliberalismen har inte enbart politiska motiv. På Sintrapostal, det statliga postverkets fackförening, betraktas nyliberalismen främst som ett hot mot de egna arbetstillfällena (Colombia, himmel och helvete 1996:17).

Det innebär att eliten extraherar underordnades kraft i och med att staten och arbetsgivare försummar folket arbetstillfällena. På så sätt kan eliten upprätthålla en kontrollstruktur vilket förtrycker fattiga och sprider solidaritet mellan rika via kapitalistiska värden. Därför innebär det att flera individer inte uppskattar fördelarna med nyliberalism utan upplever det som problematiskt och krångligt för den egna individen samtigt som de upplever att det går hand i hand med statens exploatering av Colombias befolkning. Det innebär att exploateringen sker genom både utländska och privata företag och den egna staten.

- Stratifieringskonsekvenser

Konsekvenserna för fattiga och arbetare innebär att har svårare att bygga upp stabila omgivningar och starka motståndsbånd. ELN kämpar emot så att Ecopetrol nationaliseras för att säkra fler vinster till arbetare istället för arbetsgivarna. De tvingas acceptera och anpassa sig till de omständigheterna som medföljer nyliberalism. Det betyder att arbetare anpassar sig till den nyliberala arbetsmiljön och

For Colombia innebär det också att efterliknelse sker i form av att tillåta västvärldens värden och levnadssätt integrera med den egna kulturen. Stora företag implementeras i Colombia. Organisationsstrukturerna liknar varandra och arbetare anpassar sig till kontrollstrukturen. Den ojämna kategorin multipliceras i och med att fattiga blir fattigare i jämförelse med rika. Det innebär därför att skillnaden mellan rika och fattiga blir större. En motsägelse som framkommer i analysen är att det är de privata företagen som utnyttjar den lokala befolkningen till stor utsträckning och uttrycks så här:

Ett av resultatet är att Avianca, som ägs av en av Colombias mäktigaste industrikoncerner, tagit över all flygpost. De privata företagen exploaterar alltid sina arbetare mer än företagen i den offentliga sektorn (Colombia, himmel och helvete 1996:17).

Detta tyder på att vissa individer upplever att de påverkas mer negativt av privata, lokala företag än de som är statligt ägda. Vidare är det ett tecken på att den lokala befolkningen är större exploatörer än utländska och behandlar dem utefter lokala omständigheter. Genom efterlikning tillämpar de korrption och tar få initiativ att förbättra arbetsförhållanden i och med att det är så de själva upplevt arbetsvärlden. Deras lokala kunskap om hur organisationer fungerar uppmuntrar inte skript eller handlingar som bryter mot dessa scheman. Detta kan illustreras genom Sintrafloramericas tyckanden om exploateringen. I jämförelse med andra organisationer där det är möjligt att besöka arbetsplatserna, inklusive fängelser och militärförläggningar är arbetsförhållandena inom blomsterindustrin så hemska att ingen släpps in och därmed inte öppnar upp någon form av insyn.

Fackföreningen för blomsterindustrin uppfattar att de inte påverkas av de utländska företagen i samma utsträckning. Här förekommer exploateringen främst genom lokala krafter. De är överens om att de lokala exploatörerna i blomsterindustrin är värre än de utländska. Det motstånd de möter har lett dem till att kämpa för sig själva. Denna mening illustrerar detta:

För närvarande får vi inget stöd från de stora och starka fackföreningarna i CUTs jordbruksfederation. Inte heller från utlandet får vi någon hjälp. Jag minns att det var en tysk facklig representant här en gång. Han lovade att hjälpa oss. Inför en strejk åkte jag in till Bogotá för att skicka ett brev till tyskarna, där vi bad om stöd. Vi fick inte ens svar. Då hade bussbiljetten och portot kostat mig lika mycket som mat för mina barn i en vecka. Eftersom vi inte har några resurser har vi helt enkelt inte möjlighet att upprätthålla några kontakter med andra fackföreningar (Colombia, himmel och helvete 1996:19).

Banarbetarna exploateras genom utebliven lön, något som tyder på att arbetsgivarna behåller den andelen själva och därmed bidrar till den existerande korrptionen i Colombia. Det är ytterligare ett konkret exempel på att rikare extraherar fattigas resurser.

Indianbefolkningen är ett annat fall som framkom i resultatet och som tydligt illustrerar den sociala differentieringen. Indianbefolkningen tvingas bort från de områden som de har levt i ostörda under flera år. Nu hotas de om de inte flyttar på grund av att de eftertråkade oljetillgångarna vilket de inte får någon belöning för. Istället tyder resultatet på att de försummas i den utsträckningen att indiankulturen bortrövats. Detta kan exemplifieras genom detta citat:

Se vad som hänt med indianbefolkningen i de områden där man hittat olja. Inga skolor eller sjukhus har byggts, däremot har prostitutionen exploderat och massor av indianer har blivit narkomaner och alkoholister, floderna har förorenats och indiankulturen har dött ut (Colombia, himmel och helvete, 1996 :23).

Det tyder på att befolkningens välbehag inte är en prioritet samtidigt som resurser värdesätts före befolkningens intresse. Deras möjlighet att ta del av den ekonomiska vinsterna är ingen eller mycket liten. Deras livssituation missgynnas av den exploatering som förekommer då inga vinster investeras tillbaka i samhället. Vidare innebär det att indianbefolkningen förlorar deras egna kultur. Denna samhällsgrupp kan också förstås med system som skiljer sig från västvärldens klassdifferentiering genom kapital och yrkesposition. Därför kan det tolkas som att västvärlden trampar på dem för att utnyttja deras resurser och säkra sina egna intressen samtidigt som de förtrycker indianbefolkningen. Det innebär att den privata kulturen ytterligare exploateras.

8.1.3 Skript, lokal kunskap och upprätthållandet av Colombias ojämnlighet genom anpassning

Charles Tilly beskriver skript och lokal kunskap som socialiseringsprocesser genom allmän kunskap och dagliga rutiner. Resultatet illustrerar att den verklighet individer lever i är invecklad och försvårad. Skript och lokal kunskap sker genom en rad olika sakförhållanden. De skript som kan observeras i de texter som analyserats visar bland annat tecken på dagliga rutiner där individer kämpar för att överleva svåra sociala situationer och arbetsförhållanden, könsdiskriminering, beväpnade krafter, tvångstillstånd, jordförsvår, nyliberalism, internflyktingstillstånd, gerillagrupper orubbliga elitmakter samt politisk korruption.

Rädsla för beväpnade grupper

Dessa skript består bland annat genom rädsla för paramilitärer och gerilla grupper. Individer är medvetna om att de kan tvingas ut ur sina hem och hotas till flera olika obehagliga situationer som till exempel våldtäkt. På grund av detta tvingas colombianer i sin vardag att leva i enlighet med denna lokala kunskap och skydda sig själva så gott som möjligt för att försvara sin familj och sig själv. Detta vetande har gett upphov till ett vardagligt skript av undvikande som flera utsätts för i Colombia och som kan exemplifieras med att gömma sig för beväpnade grupper. Ytterligare en lokal kunskap, som utvecklats under en längre period, lyder att detta är nödvändigt för att undvika flera obehagliga situationer.

Ett undvikande beteende

Den lokala kunskapen av gerillagrupper, nyliberalism och politisk korruption betyder att befolkningen ständigt tillämpar denna uppfattning i sin handlingsrepertoar. Resultatet visar att de tillämpar konfigurationer såsom att undvika problem med till exempel gerillagrupper. De betalar pengar för att kunna bo kvar, flera flyr även för att undvika dessa konsekvenser, antingen för att de inte har någon annan valmöjlighet eller för rädsla att gerillagrupperna en dag skadar familjemedlemmar, nära vänner eller sig själva.

I dessa fall tyder resultatet på att skripter är hög och den lokala kunskapen låg, vilket enligt Tilly medför svaga nätverk och ritualer med höga transaktionskostnader för sociala resultat. Detta ger ny förståelse för de maktlösa relationerna som existerar mellan olika grupper i samhället och de höga transaktionskostnaderna exemplifieras med den spiral av invecklade tillstånd som existerar i Colombia i dag.

Svag inrättning av mänskliga rättigheter

Brott mot mänskliga rättigheter såsom våldtäkter, tvång till internflyktingstillstånd, massakrer, mord, tortyr och hot, utträngandet av den egna kulturen och jord, oacceptabla arbetstillstånd, fängsling under falskt anklagande är några av de mänskliga rättigheterna som behandlas med bristande aktning. Ett exempel återges i nedan :

Bekämpningsmedel som är mer värdesatt än en människas liv. En dag beordrades en kvinna att lyfta en tung blomsterlåda. Hon vägrade med förklaringen att hennes leder, efter 23 års arbete på företaget, var utslitna. Hon fick sparken med omedelbar verkan. Förra året blev en elektriker ihjälbränd. Floramerica hade tidigare vägrat att köpa skyddshandskar av gummi, med motiveringen att de var för dyra (Colombia, himmel och helvete, 1996: 19).

Resultatet tyder på att det är dessa skript som håller sådana system på plats, dock förekommer en annan medvetenhet vad gäller den lokala kunskapen där individer är medvetna om det utnyttjande som förekommer och väljer att kämpa emot i form av ungdomsgrupper och kvinnor som vågar konkurrera mot män.

Individualiserad kultur

Den lokala kunskapen och de skript som utvecklats är uttryck för en attityd som lyder ”kämpa för sig själv”. I flera fall framkommer det att civilbefolkningen har liten eller inga försvarsstyrkor att vända sig till. Detta kan illustreras genom detta citat:

I områdena bodde ju också, som sagt, vanliga människor. Hos dessa invånare växte missnöjet och rädslan. Man ville bo i lugna kvarter fria från drogförsäljning och vildsinta skottlossningar, kvarter där man kunde vistas ute på gatan och känna sig trygg. Därför beslutade sig många för att göra något åt situationen. Staten var inget att räkna med, det visste man, där fanns ingen hjälp att hämta, det var ju tvärtom myndigheterna som bar det yttersta ansvaret för den uppkomna situationen genom bristen på sociala investeringar. Den livrädda och genomkorruperade poliskåren hade man räknat ut för länge sedan. Återstod bara att ta saken i egna händer. Att beväpna sig. Att bilda egna miliser, folkmiliser (Colombia, himmel och helvete, 1996:30).

Ovanstående uttalande tyder på att självförsvar och anpassning till situationen utvecklades till att de bildade egna folkmiliser. Vetandet av att de måste försvara sig själva bidrar till deras anpassning till situationen och tyder på att befolkning använder sig av lokal kunskap som en varning för faran som förekom, samt att skript för att försvara sig genom våld och med vapen nära fara närmade sig utvecklades. Däremot tyder resultatet på att utvecklingen av realiteten ”kämpa för sig själv” är djupare:

Vår dröm är att kunna skapa en nationell sammanslutning av fackföreningar på alla stora blomsterföretag. Vi har försökt få en organisering till stånd på de flesta av företagen häromkring. Men det är alltid någon som skvallrar. Och då sparkas alla inblandade direkt (Colombia, himmel och helvete, 1996:19).

Detta uppmuntrar en livsstil där individer kämpar sig själva istället för varandra och missbrukar den ursprungliga meningen med möjlighetsamlingsarbetet av fackföreningar. Denna lokala kunskap försvårar samarbete och förstör tilliten i samhället. Detta bidrar ytterligare till skript som innebär att individer blir varsamma och utvecklar en individuell kultur där de kämpar för sig själva istället för varandra.

Resultatet kan tolkas som att den lokala kunskapen bygger på en kamp för att överleva styrkor där individer inte kan lita på statliga krafter eller andra individer och tvingas kämpa för sig själva samtidigt som det styrker kategoriella par och upprätthållandet av den ojämnlighet som finns.

8.1.4 Beständig Ojämnlighet och orsaksmekanismer bidragande till reproduction – reproduktionsorsaker.

Ojämnlighet är ett återkommande fenomen med stora klyftor i Colombias samhälle. Sett ur Tillys perspektiv innebär det att en varaktig exploatering tillsammans med mekanismer som möjlighetsamsaling, efterlikning och anpassning består.

8.1.4.1 Exploatering genom möjlighetsansamling, efterlikning och anpassning

De ständigt interna konflikterna resulterat i kraftig exploatering av den civila befolkningen. Flera individer tvingas bort från sina hem, utsätts för svåra omständigheter sammantaget med liten eller ingen tillgång till socialt bistånd. I flera fall finns det inte tillräckligt med information om den sociala hjälpen därför att myndigheter inte lyckas upplysa befolkningen om dessa möjligheter. Att staten väljer att förklara förflyttningarna med ekonomiska faktorer tyder på en brist på mänskliga rättigheter och icke-erkännandet av de beväpnade gruppernas djupgående konsekvenser. Vidare stärks tolkningen av dess resultat med Alvaro Uribes politiska strategi, som uppmuntrar individer och familjer att återvända till sina hem där de återigen möter samma exploatering av beväpnade grupper. Det faktum att flera av dessa återvändningsfall inte är volontära är ytterligare bevis för att mänskliga rättigheter inte efterlevs och kan förklara hur kraftig exploateringen av den civila befolkningen egentligen är.

- Samband mellan politik och gerilla grupper

Ett samband mellan politiska aktiviteter, gerillagrupper och att det finns någon form av rädsla för gerillagrupper från statens sida uttrycks så här:

Om gerillan pratar om bönder, ja då gör regeringen någon liten jordreform, om gerillan pratar om inflationen, ja då stramar man åt inflationen lite, om gerillan pratar om sociala satsningar i sjukvård, utbildning, vägar etc, ja då gör man lite sådant (Colombia, Himmel och Helvete 1996:26).

Citatet ovan belyser att gerillagruppernas aktiviteter är starkt förknippade med politiska syften. Ett annan tydlig faktor som kan tolkas är att brott mot mänskliga rättigheter ständigt förekommer är mordsiffrorna och våldtäkter, flera av vilka inte ens rapporteras.

Politiker och affärsmän kan bland andra vara de som ansvarar för att kontrollera resursbara verk och för att lösa svåra organisationsproblem vilket i detta fall även innebära samhälliga problem. Affärsmän och politiker existerar som inre kategoriella par med arbetarklassen och icke-politiker som är stor del av civilbefolkningen. Tidigare har detta analyserats tillhöra den yttre kategorin rika–fattiga. Överfört till Tillys teori är det sammansättningen av de inre och yttre kategorierna som bidrar till beständig ojämnlighet. Detta kan åskådliggöras som att dessa relationer innebär en förstärkt ojämnlighet.

Analysen tämmer väl överens med Tillys syn på den förstärka ojämnligheten. Den stabilitet som finns hos eliter, politiker och arbetare hotas främst av solidaritet. När sammanhållningen eller lojaliteten försummas riskeras gruppen förlora stabiliteten och vänder sig till hot och attacker för att undvika att förlora den makt de har.

- Klasskillnader och ekonomiska orättvisor

Klasskillnaderna är centrala för ekonomiska orättvisor. Orättvisor mellan de fattiga och rika har ökat och klasstillhörigheten är en viktig del av människors liv då det påverkar en rad olika slags orättvisor som till exempel lönenivå, hälsa, brottslighet, och kön (Giddens, 2003).

Resultatet tyder dock på att nyliberalism och storföretag enbart är en del av exploateringen i Colombia. Det bidrar till den ständiga exploateringen men har inte direkt samma djupgående effekt som det interna vapentillståndet. De beväpnade grupperna har framkallat en rädsla och sprider skräck i samhället och privata hem. Civilbefolkningen hotas förlora vänner, familjemedlemmar men även deras eget liv. Den typen av hot är vanligt förekommande i vissa delar av Colombia.

- Politisk bortförklaring

I texten framkommer det att statliga tjänstemän valt att förklara förflytningarna med att familjer väljer att flytta på grund av ekonomiska faktorer istället för att diskutera de väpnade konflikterna. Olika grupper intresse att bevara makt och gynna den egna kategoriella enheten har bidragit till denna typ av handlingar.

Utanför organisationer som företag, regeringar, partier, och frivilliga föreningar bildas kategorier sällan som resultat av planerad social handling. De mest framträdande undantagen inträffar då politiska entreprenörer har något att vinna på att hävda och gynna existensen av en kategoriell enhet som, om den erkänns, får åtnjuta någon sorts kollektiv fördel. Anspråk på att tala å en förtryckt, oorganiserad och icke-erkänd nations vägnar har denna karaktär, liksom kraven för aktivister inom sociala rörelser att man ska erkänna dem som talesmän för orättvisst missgynnade medlemmar av dessa rörelser. Även dessa fall är starkt beroende av existerande organisationer, eftersom de politiska entreprenörerna typiskt kräver antingen en särskild plats inom en given stat eller erkännande från andra stater av deras suveräna existens som en ny stat (Tilly, 2000: 81).

Den nyliberala politiken är en bekvämlighet för staten och att detta förtrycker folket i området

När de stora företagen sätter upp sina anläggningar skapar de samtidigt en sluten ekonomi kring företaget, de har sina egna affärer, sina egna restauranger och sina egna rekreationscentra. Pengarna som oljearbetarna tjänar går alltså direkt tillbaka in i företaget. Områdets indianbefolkning står helt utanför (Colombia, Himmel och Helvete, 1996:23).

Citatet belyser att en sluten ekonomi utvecklas samtidigt som det utestänger indianbefolkningen från den här ekonomin. Ytterligare tyder det på hur individer utanför en den här samhällsklassen behandlas och utestängs från övriga grupper, mer välstående grupper, i samhället.

- Utbredd social stratifiering

Resultatet tyder på att beständig ojämlikhet förekommer på grund av utbredd social stratifiering i det colombianska samhället. Social stratifiering sker bland annat genom diskriminering, förtryck, falskt anklagande, vapenkontroll, tvångsorder, utbildningsnivå, hälsotillstånd och även nyliberalism. Resultatet tyder på att den sociala stratifieringen är möjlig på grund av olika orsaksmekanismer som exploatering, möjlighetsansamling, anpassning och efterlikning i överensstämmelse med Tilly.

Den beständiga ojämlikheten sanktioneras bland annat genom stat, religion och kultur. Ett par som återfinns inom staten är exempelvis medborgare och icke-medborgare, som lägger grunden för hur en individ behandlas. Ett kategoriellt par inom kulturen är man och kvinna. I Sverige har män och kvinnor samma rättigheter, däremot säger samhällets praxis något annat och tillåter förekomsten av underordning (Tilly, 2000).

Exempelvis förekommer strukturell ojämlikhet p.g.a av utbildningserfarenhet:

Inom militären skiljer man de värnpliktiga som gjort grundskolan från dem som inte haft möjlighet att studera. De sistnämnda skickas till konfliktområden på två år medan de som studerat bara gör ett år och skickas till städer där risken är mindre att något ska hända, säger Diego (Peacequest, 2007:5).

Den sociala differentieringen har också resulterat till att den colombianska kulturen blivit mer individualiserad, vilket visas genom fackföreningarna, som diskuteras ovan. Alla kämpar för sig själva och är inte särskilt intresserade av att hjälpa varandra. Detta problem förblir en av de största motgångar för den colombianska vänstern och fackföreningsrörelsen. Drömmen att kunna skapa en nationell sammanslutning av fackföreningar fast att alla sparaka när någon skvallarar tyder på att det finns ett svårt hinder för samarbete. Samtidigt motverkar det fackföreningarnas reella syfte där en individualiserad karaktär växer fram.

En skildring av stratifikationen ur ett könsdiskriminerande perspektiv kan illustreras på följande vis: medan en kvinnlig arbetare blir våldtagen blir andra män fängslade under falskt anklagade av samarbete med gerillagrupper. Exploatering förekommer via en rad varierande former, vare det sig det gäller kön, nyliberala företag eller kriminalitet. Tydliga nätverk i Colombias samhälle kan förklara möjlighetsansamling. Efterlikning kan exemplifieras med yrkesmördare, som leder till beväpnade folkgrupper i det civila samhället vilka senare blir folkmiliser. Anpassning i Colombia sker också genom tvång, till exempel tvingas interflyktingar anpassa sig till andra sätt att överleva vare sig det gäller bilda ett nytt hem eller överleva genom andra utvägar som prostitution eller droger.

8.1.5 Medborgare/Stat

Colombianska medborgare lever under svåra förhållanden. Analysen visar att solidariteten mellan medborgare och staten påverkas. Statens politikiska strategier kan diskuteras då analysen tyder på att den politiken som förs inte är varaktig och därför inte lönar sig i längden.

Kvinnor som medborgare har svårt för att återhämta sig efter att ha blivit utsatta för våld medan staten för en politik som innebär att kvinnorna inte kan komma på fötter. Våld i hemmet mot kvinnor fortsätter att vara ett problem. Kvinnor är också särskilt utsatta för den väpnade konflikten. Mäns solidaritet mot kvinnor framstår inte vad gäller deras situation i hemmet, på arbetsmarknaden och krigsstrategier. Istället förstärker män sin position genom kvinnors i Colombias och bidrar till en förstärkt könssegregering .

Vad gäller hälsa har staten inte lyckats sprida ut läkarresurser jämnt. En stor andel medborgare har ingen tillgång till vård. Statens direkta exploatering av medborgare kan exemplifieras med de pengar som tas ifrån medborgare i vilseledande syfte som i tunnelbaneprojektet. Genom den sociala stratifieringen framkommer det bland annat att staten utnyttjar medborgare genom sådana processer.

I relation till medborgarnas frustration av att förlora mark till staten har de möjlighetsansamlat sig och format gerillagrupper. Ur det perspektiv har staten provocerat medborgare under en längre tid utan att inrätta varaktiga resolutioner. Istället har det bidragit till att civila medborgare beväpnat sig själva och format en rad olika grupper. Därmed multipliceras våldet i samband med att försvara sig. Staten har tappat kontroll och solidariteten mellan medborgare och myndigheter har försvagats betydligt.

9 Diskussion

Den interna väpnade konflikten i Colombia leder till väpnade sammandrabbningar, mänskligt lidande och brott mot den internationella humanitära rätten samtidigt som den reproducerar ojämlikhet i samhället. Staten bör överse politiska strategier och implementera dem med långsiktiga handlingsprogram. Därtill borde statliga myndigheter framförallt vara uppmärksam på att implementera dem på en verkställande nivå. Colombia är en sedan långt tid tillbaka konfliktfylld nation. För att förstärka solidariteten bör staten påvisa att medborgare kan lita på dem. Klok politik och införandet av varaktiga lösningar kan vinna deras förtroende tillbaka. Däremot kommer det ta en lång tid innan spår av den grova interna konflikten avtar.

En bestående ojämlikhet bevaras och reproduceras den cirkel av interna komplikationer så länge staten inte prioriterar inrättandet av en allvarlig politik tillsammans med seriösa konsekvenser för medverkande grupper av den interna väpnade konflikten. Staten är den avgörande aktören för att steg för steg förändra existerande skript och lokal kunskap som tillåter den svåra interna situationen. Därmed kan den individualiserade kultur som växer fram förminska och skapa istället en solidaritetskänsla bland Colombias medborgare.

En brist i studien är att studiematerialet inte diskuterar män situation i samma utsträckning som kvinnors. Kodningsvariablerna under enheten kön riktar sig främst mot kvinnor. Vidare beror det också på att studiematerialet diskuterar mäns situation till en mindre uträkning än kvinnors. En framtida studie vore därför intressant att fördjupa insikterna om hur män påverkas av den svåra sociala situationen i Colombia och den interna väpnade konflikten. Det kan vara källa till ett förbättrat samhälle då de har mer makt än kvinnorna i samhället.

Framtida studier skulle även kunna undersöka utbildning i Colombia, hur ungdomar växer upp och hur deras lokala kunskap av verkligheten utvecklas samt vad det får för konsekvenser för samhället och hur det kan förbyggas. Fördjupning i enskildt tema är intressant för att få en ännu djupare förståelse för hur ojämlikhet består genom olika kategoriella par.

Kränkningar av mänskliga rättigheter är vanligt förekommande i Colombia. Övergreppen begås främst av de illegala väpnade grupperna, men även av statliga aktörer. Särskilt utsatta är barn och ungdomar, kvinnorätsorganisationer, urfolk, afrocolombianer och fackföreningsaktiva. För att Colombia ska utvecklas måste den väpnade konflikten avvärjas. Avväpning av de illegala väpnade grupperna och stöd för dem att finna en ny roll i samhället kan vara ett steg framåt. Utmaningen återfinns dock i att hitta vägar som både drabbade och förövare kan acceptera, dessutom är det en svår balansgång vilket bör tas allvarligt av staten.

Lokala scheman och skript fodras för positiv förändring och för att den interna cirkeln av konflikter ska bättras. Positiva strategier för att sprida kunskap och öka medvetenhet bör tillämpas samtidigt som det krävs att staten erkänner den relativa verkligheten som förekommer i Colombias vardag och förebygger det interna tillståndet med nykter politik. Det är nödvändigt för att kunna uppnå en ökad jämlikhet som gynnar Colombias befolkning.

10 Litteratur- och källhänvisningar

10.1 Litteratur

Bergström, G, Boréus, K (2008). *Textens mening och makt*. Lund: Studentlitteratur

Giddens, Anthony (2003). *Sociologi*. Lund: Studentlitteratur

Holme, I. M, Solvang, B. K. (1997). *Forskningsmetodik. Om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur.

Skidmore, T, Smith, P (2005). *Modern Latin America, sixth edition*. Oxford University Press, Inc. New York.

Tilly, Charles (2000). *Beständig ojämnlighet*. Lund: Arkiv förlag.

Tilly, Charles (1999). *Durable inequality*. University of California Press, Ltd. London

10.2 Elektroniska källor

Amnesty, 2008. Amnesty International report, [internet] Available at: http://www.amnesty.org/en/library/asset/AMR23/048/2004/en/W_fotTAHXKsJ [Accessed 20 March 2009]

Amnesty, 2004 "Colombia: Scarred bodies, hidden crimes, Sexual Violence against women in the armed conflict"
<http://www.amnesty.org/en/library/asset/AMR23/040/2004/en/ec8e59b4-d598-11dd-bb24-1fb85fe8fa05/amr230402004en.pdf> [Accessed /2006]

Amnesty, 2004 "Colombia: Abducted, Raped and Mutilated, Punished for Wearing 'Low-Slung' Jeans - Women And Girls are Terrorised by Both Sides, Says New Report"
http://www.amnesty.org.uk/news_details.asp?NewsID=15641 [Accessed /2006]

Human rights Watch, 2005. Displaced and Discarded: III. Internal Displacement in Colombia [Online] (Updated 13 Oct 2005) Available at: <http://www.hrw.org/en/node/11574/section/5> [Accessed 12 May 2008]

iDMC, 2007. Impunity for the Crime of forced displacement, August, 2007. [Online] Available at: [http://www.internal-displacement.org/idmc/website/countries.nsf/\(httpEnvelopes\)/93F2AC7EA097740FC12574DC0048B780?OpenDocument](http://www.internal-displacement.org/idmc/website/countries.nsf/(httpEnvelopes)/93F2AC7EA097740FC12574DC0048B780?OpenDocument) [Accessed 16 May 2008]

iDMC, 2008. Colombia: Rate of new displacement highest in two decades, a profile of the internal displacement situation, 17 October 2008. [internet] Available at:

[http://www.internal-displacement.org/8025708F004BE3B1/\(httpInfoFiles\)/8AD7CDC1E92636D9C12574E500331E65/\\$file/Colombia+-+October+2008.pdf](http://www.internal-displacement.org/8025708F004BE3B1/(httpInfoFiles)/8AD7CDC1E92636D9C12574E500331E65/$file/Colombia+-+October+2008.pdf) [Accessed 20 March 2009]

Palmecenter, 2003. Colombia, 2003. [Online] Available at:

<http://www.palmecenter.se/RegionerOchLander/Latinamerika/Colombia.aspx>

[Accessible 5 May 2003]

Palmecenter, 2006. Colombia, 2006. [Online] Available at:

<http://www.palmecenter.se/RegionerOchLander/Latinamerika/Colombia.aspx>

[Accessible 28 April 2008]

PeaceQuest, 2007. Välkommen till Colombia, [internet] Available at:

<http://www.colombianatverket.se/files/Colombiafoldern.pdf>

[Accessible 16 May 2008]

SIDA, 2007. Sida Country Report Colombia, 2006 [internet] Available at:

<http://www.sida.se/sida/jsp/sida.jsp?d=500> [Accessed 28 April 2008]

Syndkalisten, 1996. Colombia himmel och helvete, May 1996 [internet] Available at:

http://www.colombianatverket.se/files/sac_colombia_himmelochhelvete.pdf

[Accessible 16 May 2008]

WHO, 2006. Colombia, 2006 [Online] Available at:

http://www.paho.org/English/DD/AIS/cp_170.htm [Accessed 12 May 2008]

WHO, 2006. Colombia, 2006 [Online] Available at:

<https://www.who.int/countries/col/en/> [Accessed 12 May 2008]

WHO, 2007. Colombia Displacement 10-16 Nov, 2007 [Online] Available at:

http://www.who.int/hac/crises/col/sitreps/colombia_10_16nov2007.pdf [Accessed 25 May 2008]

WHO, 2006. Mortality Fact Sheet, 2006 [Online] Available at:

http://www.who.int/whosis/mort/profiles/mort_amro_col_colombia.pdf [Accessed 25 May 2008]

UN, 2007. Committee on the elimination of discrimination against women, 25 Jan 2007. [internet] Available at:

http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/cedaw37/statements/delegations/Colombia_E_CONSEJERA.pdf [Accessed 16 May 2008]

UNHCR, The living conditions of refugees, asylum seekers and other Colombians in Ecuador [internet] Available at:
<http://www.unhcr.org/statistics/STATISTICS/45adf2d82.pdf> [Accessed May 2008]